

Sprawozdanie okresowe z realizacji zadań wynikających z „Aktualizacji Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)”

Stopień zaawansowania realizacji działań krótkoterminowych do 2025 r., jak również działań średniookresowych do 2030 r., wynikających z Planu działań Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2025 (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.) w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r.

Ocena jakości powietrza oraz modelowanie matematyczne rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń powietrza – diagnoza stanu powietrza			
Ramy czasowe	Nazwa działania	Instytucja odpowiedzialna	Podjęte działania/status zadania
Krótkoterminowe (do roku 2025)	Rozbudowa systemu oceny jakości powietrza poprzez zwiększenie liczby stacji pomiarowych uwzględnionych w pomiarach jakości powietrza w ramach PMŚ – kontynuacja realizacji zadania z KPOP.	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W dniu 28 lipca 2022 r. wszedł w życie art. 4 ust. 2 ustawy <i>o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw</i> (Dz. U. poz. 1576), w którym ustanowione zostały maksymalne limity wydatków na lata 2022-2031, na poniżej wymienione zadania realizowane przez GIOŚ, polegające na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gromadzeniu i przetwarzaniu danych w zakresie pyłu PM_{2,5} z uwzględnieniem innych wymagań dyrektywy 2008/50/WE oraz wykonywaniu rocznej oceny jakości powietrza pod kątem pyłu PM_{2,5}; • kontynuacji zadań polegających na działaniach monitoringowych w zakresie pyłu PM_{2,5}, w tym: pomiary na stacjach tła, interkalibrację, badania porównawcze i inne działania na rzecz zapewnienia jakości; • utrzymaniu i bieżącej obsłudze sieci monitoringowych pyłu PM_{2,5}, materiałów eksploatacyjnych, działań na rzecz zapewnienia kontroli jakości pomiarów pyłu PM_{2,5}, serwisie urządzeń; • przygotowaniu infrastruktury; • zakupie sprzętu pomiarowego niezbędnego do wykonywania pomiarów PM_{2,5} i jego składu, asysta techniczna i serwisowanie baz danych o jakości powietrza na poziomie krajowym.
	Zwiększenie liczby stanowisk stałych lub okresowych do pomiaru pyłu zawieszonego o frakcjach PM ₁₀ i PM _{2,5} , w miastach oraz poza miastami na stacjach służących do monitorowania zanieczyszczenia powietrza na poziomie tła regionalnego.		<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W roku 2022 funkcjonowało 236 manualnych stanowisk do pomiaru pyłu zawieszonego (PM₁₀ i PM_{2,5}) oraz 274 automatyczne stanowiska do pomiaru pyłu zawieszonego (PM₁₀ i PM_{2,5}). W roku 2022, w porównaniu z rokiem 2021, zwiększono liczbę automatycznych stanowisk pomiarowych pyłu zawieszonego (PM₁₀ i PM_{2,5}) w miastach o 15 stanowisk.</p> <p>Sieć pomiarów pyłu zawieszonego PM₁₀ na stacjach tła regionalnego i podmiejskiego utrzymywana jest na podobnym poziomie. Wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM₁₀ ze stacji pozamiejskich stanowią m.in. podstawę do dokonywania odliczeń związanych z występowaniem epizodów transgranicznego przenoszenia</p>

	<p>Wzmocnienie monitorowania wpływu transportu na jakość powietrza w miastach poprzez utworzenie nowych stacji pomiarowych spełniających kryteria określone dla lokalizacji stacji komunikacyjnych. W pierwszej kolejności stacje takie będą lokalizowane w aglomeracjach powyżej 250 tys. mieszkańców i miastach powyżej 100 tys. mieszkańców, w których do tej pory nie funkcjonowały tego typu stacje.</p>		<p>zanieczyszczeń pyłowych, będących efektem unosu pyłu z terenów pustynnych lub też powstających w wyniku dużych pożarów mających miejsce poza granicami Polski.</p> <p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Wzrasta liczba stacji komunikacyjnych funkcjonujących w ramach PMŚ. W roku 2022 uruchomione zostały stacje komunikacyjne w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Białymstoku przy al. J. Piłsudskiego, - Jastrzębiu-Zdroju przy al. J. Piłsudskiego, - Zielonej Górze przy ul. S. Wyszyńskiego.
	<p>Zapewnienie prowadzenia stałych lub okresowych (jednorocznych/dwuletnich) pomiarów jakości powietrza w miejscowościach uzdrowiskowych. Do tego celu będą wykorzystywane m.in. stacje mobilne.</p>		<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W roku 2022 w 25 miejscowościach uzdrowiskowych prowadzone były pomiary jakości powietrza za pomocą stacji stałych lub stacji mobilnych. W roku 2021 pomiary jakości powietrza prowadzone były w 22 uzdrowiskach. W roku 2022 GIOŚ przygotował i opublikował na portalu „Jakość Powietrza” raport problemowy na temat jakości powietrza w uzdrowiskach w Polsce w roku 2021 zawierający szczegółowe informacje na temat monitoringu jakości powietrza w uzdrowiskach (https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/content/show/1004103).</p>
	<p>Zmiana <i>ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych</i> oraz <i>ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane</i>, w wyniku której możliwe byłoby posadowienie stacji pomiarowej jakości powietrza – bez konieczności ubiegania się o pozwolenie budowlane na posadowienie stacji, jak również zwolnienie z opłat za zajęcie pasa drogowego przez stację.</p>	<p>minister właściwy ds. klimatu, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, minister właściwy ds. budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa</p>	<p>ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI</p> <p>Prace w tym zakresie zaplanowane są na rok 2023.</p>
	<p>Przygotowanie kompleksowej diagnozy przyczyn przekroczeń norm zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym, stwierdzonych w wyniku ocen jakości powietrza, przeprowadzanych przez GIOŚ, z wykorzystaniem jednego modelu</p>	<p>Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy</p>	<p>ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI</p> <p>W ramach opracowywania kompleksowej diagnozy przyczyn przekroczeń norm zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym należy wymienić, że podobne działanie, w ograniczonym zakresie, jest realizowane jako pozaustawowe wsparcie GIOŚ w ramach oceny jakości powietrza – wyłącznie dla pyłów PM10 i PM2.5 dla grup</p>

	matematycznego, na potrzeby opracowania POP oraz PDK.		sektorów (łącznie energetyka i przemysł, sektor komunalno-bytowy, łącznie źródła liniowe, rolnictwo, napływ spoza kraju). Dane o udziałach poszczególnych kategorii w ogólnym stężeniu pyłu PM10 i PM2.5 zostały przekazane do GIOŚ w kwietniu 2022. Co więcej, IOŚ-PIB udostępniła screeningowe narzędzie on-line do oceny wpływu redukcji emisji na poziom stężeń (http://sherpa.kaskada.tk/). Jak wskazano w aKPOP - kompleksowa diagnoza przyczyn przekroczeń wymaga zapewnienia dodatkowych środków finansowych.
	Przygotowanie prognoz redukcji wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza, w wyniku zaplanowanych w aKPOP działań w perspektywie do roku 2025, 2030 i 2040.		ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI Scenariusze redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza, w wyniku działań zaplanowanych w aKPOP, oraz wpływ tych działań na jakość powietrza w perspektywie do roku 2030 i 2040 zostały poddane analizie w ramach realizacji zadania ustawowego „prognozowania stężeń substancji w powietrzu na potrzeby opracowania krajowego programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91c „krajowy program ochrony powietrza” (art. 88, ust. 6 pkt 6). Wyniki analiz zostały przekazane Ministerstwu Klimatu i Środowiska w formie raportu w terminie ustawowym 30 września 2022. Podstawą do konstrukcji scenariuszy były założenia z aKPOP dot. m.in. podłączenia budynków do sieci ciepłowniczej, termomodernizacji budynków, ograniczenia spalania paliw stałych w miastach i wsiach, niskoemisyjny kierunek transformacji źródeł indywidualnych (pompy ciepła, ogrzewanie elektryczne). Dodatkowo w zakresie wskaźników wykorzystano wyniki z opracowania wykonywanego przez ITPiE (dawniej ICHPW) w 2020 r. dla KOBiZE, zakładające w określonym horyzoncie czasowym wymianę urządzeń „starych” na nowoczesne, spełniające wymagania Ekoprojektu lub klasy 5 i w konsekwencji zmianę wskaźników wynikającą z tego działania.
	Włączenie Rządowego Centrum Bezpieczeństwa w informowanie społeczeństwa o ryzyku wystąpienia wysokich stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.	Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, minister właściwy ds. klimatu	ZADANIE ZREALIZOWANE W 2022 r., w każdym przypadku stwierdzenia w danym dniu ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego dla pyłu zawieszzonego PM10, GIOŚ wysyłało powiadomienia do Rządowego Centrum Bezpieczeństwa (RCB). Powiadomienia te wysyłane były z kopią na ustalone adresy w MKiŚ. RCB wysyłało informację o prognozowanej złej jakości powietrza na numery telefonów komórkowych znajdujących się na obszarze powiatu, którego dotyczy ryzyko przekroczenia.
Średnioterminowe (do roku 2030)	Zapewnienie bieżącego funkcjonowania i dalszy rozwój bazy JPOAT w ramach Systemu Informatycznego EKOINFONET66, za pomocą której są i będą gromadzone, przechowywane, przetwarzane i upowszechniane dane dotyczące jakości powietrza wytwarzane w ramach PMŚ.	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI W 2022 r. zapewniono bieżące funkcjonowanie bazy JPOAT, na potrzeby danych o jakości powietrza wytwarzanych w ramach PMŚ. W 2022 przeprowadzono postępowanie przetargowe na przebudowę bazy danych JPOAT i przeniesienie na nową technologię, zgodnie z przygotowaną wcześniej koncepcją. Prace modernizacyjne będą prowadzone w latach 2023-2024.

Kierunek Interwencji nr 1 - Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego

Ramy czasowe	Nazwa działania	Instytucja odpowiedzialna	Podjęte działania/status zadania
Krótkoterminowe (do roku 2025)	Wprowadzenie zmian do obowiązujących przepisów określających wymagania jakościowe dla paliw stałych/ustanowienie wymagań dla paliw biomasowych, w tym m.in. w ustawie o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw poprzez ustanowienie wymagań jakościowych dla paliw biomasowych, w tym peletu drzewnego stosowanego w sektorze bytowo-komunalnym.	minister właściwy ds. klimatu i energii	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W celu realizacji zadania została zlecona (przez IOŚ-PIB na polecenie MKiŚ) i realizowana jest zewnętrzna ekspertyza pn. „<i>Określenie wymagań jakościowych dla różnych rodzajów paliw biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w gospodarstwach domowych i w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW.</i>” Do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (UD246), przyjętego w dniu 9 marca 2023 r. przez Stały Komitet Rady Ministrów, w ramach art. 7 zaproponowano zmiany przepisów ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1315, 1576, 1967, 2411 i 2687). Zaprojektowano dodanie przepisu upoważniającego ministra właściwego do spraw energii oraz ministra właściwego do spraw klimatu do wydania rozporządzenia, w ramach którego określone zostaną wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci peletu lub brykietu drzewnego przeznaczonego do użycia w gospodarstwach domowych oraz w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW. Do projektu ustawy dołączony jest projekt rzezonego rozporządzenia wraz z uzasadnieniem i Oceną Skutków Regulacji.</p>
	Wprowadzenie do POŚ przepisów zobowiązujących województwa do podejmowania uchwał antysmogowych w gminach, w których nie są przestrzegane określone standardy jakości powietrza.	minister właściwy ds. klimatu	<p>ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI</p> <p>W 2022 r. rozpoczęte zostały analizy obowiązującego prawodawstwa krajowego w tym zakresie oraz ewentualnych skutków wejścia w życie przepisów, określających obowiązek przyjęcia uchwał antysmogowych w gminach, w których przekraczane są normy jakości powietrza na podstawie wyników zbiorczego raportu GIOŚ pn. <i>"Ocena jakości powietrza w strefach w Polsce za rok 2021. Zbiorczy raport krajowy z rocznej oceny jakości powietrza w strefach wykonanej przez GIOŚ według zasad określonych w art. 89 ustawy - Prawo ochrony środowiska"</i>.</p>
	Wprowadzenie do ustawy POŚ oraz niektórych innych ustaw przepisów wzmacniających dotychczasowy system kontroli egzekwowania realizacji zadań określonych przez sejmiki województw w uchwałach antysmogowych oraz przestrzegania ograniczeń, nakazów lub zakazów określonych w uchwałach sejmików województw	minister właściwy ds. klimatu	<p>ZADANIE CZĘŚCIOWO ZREALIZOWANE</p> <p>W dniu 28 lipca 2022 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy - <i>Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw</i> (Dz. U. poz. 1576), w ramach której dokonana została zmiana polegająca m.in. na rozszerzeniu katalogu zadań kontrolnych prowadzonych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska (zmiana art. 96a) oraz dodaniu nowego przepisu stanowiącego, że kto nie przestrzega ograniczeń, nakazów lub zakazów określonych w uchwale sejmiku województwa objętej na podstawie art. 91 ust. 3 i 5, podlega karze grzywny (dodany art. 331a).</p>

w sprawie POP.			W 2022 r. rozpoczęte zostały także analizy obowiązującego prawodawstwa krajowego w zakresie kontroli egzekwowania realizacji zadań określonych przez sejmiki województw w uchwałach antysmogowych
Dokonanie zmiany <i>rozporządzenia</i> z dnia 17 listopada 2003 r. <i>Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego</i> (Dz. U. 2022 poz. 1350) oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 września 2002 r. <i>w sprawie nadania inspektorom Inspekcji Ochrony Środowiska uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego</i> (poz. 1253, z późn. zm.) poprzez dodanie do katalogu wykroczeń w nim wymienionych, podstawy prawnej określonej w zmienianej POŚ do egzekwowania ograniczeń lub nakazów, o których mowa w uchwałach sejmików województw w sprawie POP.	minister właściwy ds. klimatu		ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI W 2022 r. rozpoczęte zostały analizy obowiązującego prawodawstwa krajowego w tym zakresie.
Wprowadzenie do art. 315a POŚ dodatkowych przepisów, zgodnie z którymi konsekwencją nieprzygotowania przez samorząd gminny i samorząd powiatowy, i nieterminowego przekazania do samorządu województwa sprawozdania z realizacji działań określonych w POP i ich aktualizacjach lub PDK będzie kara pieniężna.	minister właściwy ds. klimatu		ZADANIE ZREALIZOWANE W dniu 28 lipca 2022 r. weszła w życie ustawa <i>o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw</i> , wprowadzająca przepisy uszczelniające system zarządzania jakością powietrza po przez dodanie pkt 4 i 5 w art. 315a ust. 1 POŚ, w ramach których wprowadzono odpowiedzialność za nieterminowe przekazanie sprawozdań okresowych z realizacji POP, ich aktualizacji i PDK oraz sprawozdań końcowych z realizacji POP, ich aktualizacji oraz PDK. Dokonana zmiana przepisów w tym zakresie wprowadza możliwość nałożenia kary pieniężnej za nieterminowe przekazanie przez zarząd województwa oraz samorząd gminny i powiatowy sprawozdań okresowych z realizacji POP i ich aktualizacjach lub PDK oraz sprawozdań końcowych z realizacji POP i ich aktualizacji lub PDK.
Przeprowadzenie analizy prawnej dotyczącej możliwości wprowadzenia do obowiązującego porządku prawnego ograniczeń w eksploatacji kotłów węglowych odpowiednio do 2030 r. na obszarach miejskich oraz do 2040 r. na obszarach wiejskich.	minister właściwy ds. energii, minister właściwy ds. klimatu		ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI W 2022 r. złożony został do NFOŚiGW Wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia pn. <i>"Ocena wpływu wdrożenia w warunkach krajowych propozycji nowych regulacji UE dotyczących jakości powietrza oraz wprowadzenia dodatkowych mechanizmów poprawy jakości powietrza w Polsce"</i> , do realizacji w latach 2023-2024 r., w ramach którego planowane jest przeprowadzenie analizy prawno-gospodarczo-społecznej dotyczącej możliwości wprowadzenia do obowiązującego krajowego porządku prawnego ograniczeń w eksploatacji kotłów węglowych i stosowania węgla w gospodarstwach domowych, odpowiednio do 2030 r. na obszarach miejskich oraz do 2040 r. na obszarach wiejskich, zgodnie z założeniami Polityki Energetycznej Polski

			do 2040 r.
			W 2023 r. podpisana została umowa z NFOŚiGW na realizację ww. przedsięwzięcia.
Przeprowadzenie analizy możliwości wprowadzenia do porządku prawnego systemu kontroli rzeczywistych emisji zanieczyszczeń z kotłów na paliwo stałe, wraz ze wskazaniem organów odpowiedzialnych za ich realizację.	minister właściwy ds. energii, minister właściwy ds. klimatu	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI	Zadanie planowane do rozpoczęcia w 2023 r.
Przygotowanie zaleceń w formie rekomendacji określających zasady współpracy JST z organami administracji rządowej (policja, WIOŚ) mających na celu intensyfikację prowadzenia kontroli przestrzegania realizacji określonych w uchwałach antysmogowych działań, tak aby osiągnąć założone cele w tych uchwałach w wyznaczonych terminach.	minister właściwy ds. klimatu, minister właściwy ds. administracji publicznej, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Jednostki Samorządu Terytorialnego	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI	Konieczność podjęcia dyskusji na posiedzeniu Komitetu Sterującego ds. KPOP na temat podziału zadań w ramach działania oraz wskazania resortu wiodącego odpowiedzialnego za realizację całości zadania.
Utrzymanie najwyższego priorytetu w POP i w uchwałach antysmogowych w odniesieniu do obowiązku wymiany pozaklasowych kotłów na paliwa stałe na urządzenia grzewcze spełniające wymagania środowiskowe w połączeniu z równoczesnym przeprowadzeniem termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej.	Jednostki Samorządu Terytorialnego, właściciele budynków mieszkalnych, wspólnoty mieszkaniowe	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI	W ramach działań podejmowanych przez organy administracji publicznej na wszystkich szczeblach zarządzania jakością powietrza największy nacisk kładzie się na likwidację wysokoemisyjnych i pozaklasowych kotłów na paliwa stałe.
Wprowadzenie do POP w trakcie ich aktualizacji lub w przypadku opracowywania nowych, obowiązku określania w ramach działań zadania polegającego na przeprowadzaniu kontroli indywidualnych urządzeń grzewczych w budynkach mieszkalnych przez właściwe służby wraz z określeniem minimalnej liczby kontroli do przeprowadzenia w każdym roku obowiązywania POP.	Jednostki Samorządu Terytorialnego	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI	Samorządy województw w trakcie prac nad aktualizacją POP lub też w trakcie przygotowywania nowych POP wprowadzają do harmonogramu działań rzeczowo-finansowego zadanie polegające na przeprowadzaniu kontroli indywidualnych urządzeń grzewczych w budynkach mieszkalnych przez właściwe służby wraz z określeniem minimalnej liczby kontroli do przeprowadzenia w każdym roku obowiązywania POP. Samorząd Województwa Wielkopolskiego w roku 2022 realizował działania kontrolne, które zostały uwzględnione w Programie Ochrony Powietrza. Minimalna ilość regularnych kontroli rocznych, związanych ze spalaniem w instalacjach grzewczych, w okresie grzewczym (październik – kwiecień) to; gminy wiejskie: 50 kontroli w latach 2021-2025 oraz 25 w roku 2026; gminy miejsko-wiejskie: 100 kontroli w latach 2021-2025 oraz w roku 2026; gminy miejskie: 150 kontroli w latach

	<p>Kolejne etapy wdrożenia Systemu ZONE (CEEB):</p> <p>Etap I – przygotowawczy</p> <p>Wytworzenie wszystkich funkcjonalności Systemu ZONE zgodnie z priorytetami w zakresie e-usług wskazanymi na Etapie I realizacji projektu - nie później niż do dnia 30.06.2023 r.</p> <p>Etap II – wytworzenie, testowanie i wdrożenie systemu (wrzesień 2021 r. – maj 2023 r.):</p> <p>II.1 Opracowanie projektu systemu II.2 Implementacja i wdrożenie systemu ZONE II.2a Wytworzenie komponentów systemu w wersji testowej cz. I II.2b Wytworzenie komponentów systemu w wersji testowej cz. II II.2c Wdrożenie wersji testowej systemu ZONE II.2d Zasilanie inicjalne i parametryzacja systemu II.2e Przeprowadzenie pilotażu, integracja systemów II.2f Wytworzenie komponentów systemu w wersji produkcyjnej cz. I II.2g Wytworzenie komponentów systemu w wersji produkcyjnej cz. II II.2h Wdrożenie i stabilizacja wersji produkcyjnej systemu ZONE II.2i Obsługa zmian wynikających z testu i pilotażu</p> <p>Etap III – odbiór i rozliczenie systemu (sierpień 2022 r. – sierpień 2023 r.):</p> <p>III.1 Przeprowadzenie przetargu na audyt bezpieczeństwa III.2 Wybór wykonawcy audytu bezpieczeństwa III.3 Przeprowadzenie zamówienia testów wydajności III.4 Wybór wykonawcy testów wydajności</p>	<p>Główny Urząd Nadzoru Budowlanego</p>	<p>2021-2025 oraz 75 w 2026 roku).</p> <p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Na dzień 31 grudnia 2022 r. w CEEB złożono 9 261 059 deklaracji. 13 grudnia 2022 r. na budynki mieszkalne złożono 8 448 922 deklaracji typu A i na budynki niemieszkalne 759 937 deklaracji typu B. Poniżej umieszczono diagram obrazujący strukturę źródeł ciepła wg ich rodzaju.</p> <p>W ramach realizowanego projektu Zintegrowany System Ograniczania Niskiej Emisji (ZONE) zawarta została umowa z wykonawcą, wyłonionym w drodze przetargu nieograniczonego, na wytworzenie, wdrożenie oraz uruchomienie produkcyjnego systemu obsługującego CEEB wraz z usługami. GUNB jest aktualnie na etapie implementacji produktów zamówienia na środowisku testowym. Poszczególne komponenty systemu są testowane przez Wykonawcę oraz członków zespołu projektowego GUNB. Równolegle trwają szkolenia użytkowników końcowych, będących pracownikami podmiotów wykonujących zadania publiczne. Szkoleniami zaplanowano objąć 10 000 osób. Obsadzono większą część zespołu projektowego, przeprowadzono 7 postępowań przetargowych, prowadzono szeroką współpracę z jednostkami samorządowymi i instytucjami w zakresie akcji informacyjno-</p>
--	---	---	--

	<p>III.5 Testy wydajności oprogramowania ZONE I obsługa zmian wynikających z testów</p> <p>III.6 Audyt bezpieczeństwa</p> <p>III.7 Opracowanie dokumentacji powykonawczej</p> <p>III.8 Odbiór oprogramowania systemu</p> <p>III.9 Odbiór końcowy wdrożenia</p> <p>III.10 Rozliczenie prac wykonawczych</p>		<p>promocyjnych. Prace będą kontynuowane w kolejnych latach</p> <p>Prace przewidziane do ukończenia w I kwartale 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kolejnym etapem budowy Systemu ZONE będzie moduł inwentaryzacji budynków, który zapewni możliwość zbierania dodatkowych danych dot. budynków oraz ich stanu technicznego, w tym m.in. grubości ścian, dachu czy też rocznego zużycia paliw; • Nowa funkcjonalność pozwoli również zamówić online przegląd kominiarski. E-usługa przyczyni się zatem do poprawy stanu technicznego budynków w zakresie bezpieczeństwa; • Dostępny będzie jednolity protokół z przeglądu, z ustandaryzowanymi danymi, co zwiększy on bezpieczeństwo użytkownika nieruchomości i zapewni regularność przeprowadzania przeglądów; • Na podstawie przeprowadzonych inwentaryzacji budynków i przeglądów kominiarskich obywatel będzie mógł wygenerować i pobrać dokument uproszczonego audytu energetycznego, który będzie niezbędny we wnioskowaniu o przyznanie dofinansowania na termomodernizację swojej nieruchomości; • Możliwość wprowadzania danych z przeprowadzonej kontroli środowiskowej; • Możliwość zgłoszenia tzw. „Kopciucha”, co pozwoli organom szybciej reagować na tego typu zgłoszenia; • Planowany moduł finansowy, gdzie jednostki samorządowe będą miały dostęp do kompleksowych danych nt. udzielonego wsparcia finansowego w postaci dotacji czy zasiłku.
	<p>Ocena instrumentów przyczyniających się do zniwelowania zjawiska ubóstwa energetycznego z uwzględnieniem podziału na instrumenty wpływające na dochód oraz instrumenty potencjalnie zmniejszające wydatki gospodarstw domowych na energię elektryczną, ciepło i gaz w Polsce przez projektowany Zespół MKiŚ <i>do spraw instrumentów służących redukcji ubóstwa energetycznego w Polsce.</i></p>	<p>minister właściwy ds. energii</p>	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Z uwagi na specyficzną sytuację w Polsce, jak i na świecie, podjęto szereg działań, które mają na celu chronić obywateli naszego kraju przed rosnącymi cenami paliw i skompensować rosnące koszty gospodarstw domowych w obecnym sezonie grzewczym. W ramach Tarczy Solidarnościowej wprowadzono dopłaty do wszystkich rodzajów paliw od węgla po drewno kawałkowe, zamrożono ceny energii elektrycznej dla gospodarstw domowych, podmiotów publicznych i przedsiębiorców, a w ramach systemu oszczędnościowego wprowadzono obowiązek ograniczenia zużycia energii o minimum 10 % w obiektach administracji rządowej i samorządowej oraz uruchomimy dodatkowe środki na lokalne inwestycje w energooszczędne oświetlenie ulic i miejsc publicznych, by możliwie szybko obniżyć wydatki samorządów na energię.</p> <p>Ponadto w roku 2022 zakończył działalność zespół do spraw wsparcia odbiorcy wrażliwego oraz redukcji ubóstwa energetycznego w Polsce. Został powołany jako organ pomocniczy ministra właściwego do spraw energii. Jego strategicznym celem było przygotowanie kompleksowych działań mających na celu wsparcie odbiorcy</p>

			wrażliwego energii elektrycznej i gazu ziemnego oraz redukcję ubóstwa energetycznego w Polsce. Grono eksperckie, reprezentujące różne środowiska, zagwarantowało podczas prac nad analizami i rekomendacjami, niezwykle szeroką perspektywę branżową i społeczną. Dokonali oni przeglądu oraz zestawienia narzędzi i mechanizmów, pomocnych w ograniczeniu ubóstwa energetycznego – tych już dostępnych oraz nowych instrumentów i programów, które warto wprowadzić do polityki publicznej. Zebrano również propozycje koniecznych zmian, usprawniających ich działanie. Tak powstał dokument „ <i>Bank Dobrych Praktyk. Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu w Polsce</i> ”, zawierający podsumowanie najważniejszych wartościowych praktyk służących redukcji ubóstwa energetycznego, szczególnie na poziomie lokalnym.
	Nowelizacja <i>ustawy o efektywności energetycznej</i> , polegająca m.in. na objęciu systemem w zakresie oszczędności energii większej liczby podmiotów – z sektora sprzedawców paliw ciekłych transportowych, rozwój firm ESCO oraz modyfikację systemu zobowiązań do oszczędności energii przez wprowadzenie możliwości rozliczania się z obowiązku oszczędności energii przez podmioty zobowiązane w ramach tzw. programów dofinansowań.	minister właściwy ds. energii	<p>ZADANIE ZREALIZOWANE</p> <p>Z początkiem roku 2022 weszły w życie wszystkie przepisy <i>ustawy</i> z dnia 20 kwietnia 2021 r. o <i>zmianie ustawy o efektywności energetycznej oraz niektórych innych ustaw</i> (Dz. U. z 2021 r. poz. 868). Nowelizacja przepisów o efektywności energetycznej dostosowuje krajowe rozwiązania prawne do wymogów regulacji europejskich. Dodatkowo celem regulacji było doprecyzowanie części pojęć w celu usprawnienia procesu wydawania świadectw efektywności energetycznej. Ustawa wprowadza też – obok świadectw efektywności energetycznej – środki służące realizacji unijnego celu oszczędności energii. Do realizacji celu w zakresie efektywności energetycznej wliczane będą inwestycje finansowane m.in. z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego, środków europejskich oraz środków pochodzących z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw). Ustawa wprowadza również możliwość realizacji obowiązku w zakresie efektywności energetycznej przez podmioty zobowiązane w formie programów dofinansowań wymiany urządzeń grzewczych u odbiorców końcowych. W związku ze zmianą ustawy, system świadectw efektywności energetycznej obejmie także przedsiębiorstwa paliwowe wprowadzające do obrotu paliwa ciekłe do celów transportowych. Powstanie centralny rejestr oszczędności energii finalnej, w którym gromadzone będą dane dotyczące m.in. zrealizowanych projektów efektywności energetycznej. Rejestr uszczelni system monitorowania i raportowania oszczędności energii powstałych z realizacji programów unijnych i krajowych. Projekt wzmacnia również przepisy dotyczące zawierania umów o poprawę efektywności energetycznej (tzw. umowy EPC) w sektorze publicznym, m.in. doprecyzowując wpływ tych umów na dług publiczny. W celu podniesienia jakości sporządzanych audytów efektywności energetycznej doprecyzowano wymogi wobec osób przygotowujących te audyty.</p>
	Podwyższenie mandatów karnych za spalanie odpadów i niskiej jakości opału, co przyczynia się do złej jakości powietrza i wpływa na pogorszenie	minister właściwy ds. klimatu	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W 2022 r. rozpoczęte zostały analizy obowiązującego prawodawstwa krajowego w</p>

	<p>stanu zdrowia obywateli (uzupełnienie katalogu grzywien, wyższych niż 500 zł, w <i>Kodeksie postępowania</i> w sprawach o wykroczenie, Dz. U. z 2020 r. poz. 729), wraz z równoległym wprowadzeniem instrumentów służących redukcji ubóstwa energetycznego w Polsce oraz instrumentów przyczyniających się do zniwelowania zjawiska ubóstwa energetycznego.</p>		<p>tym zakresie.</p>
	<p>Weryfikacja wskaźników emisji ze źródeł spalających paliwo stałe (węgiel i biomasa) eksploatowanych w sektorze bytowo-komunalnym.</p>	<p>Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami, Instytut Ochrony Środowiska- Państwowy Instytut Badawczy</p>	<p>ZADANIE ZREALIZOWANE</p> <p>KOBiZE IOŚ PIB zweryfikował ww. wskaźniki i zamieścił je w opracowaniu <i>pn. „Wytucznych do przeprowadzenia inwentaryzacji emisji na potrzeby programów ochrony powietrza”</i>, przekazanych w dniu 5 lipca 2022 r., za pośrednictwem MKiŚ, Urzędem <i>Marszałkowskim</i>.</p> <p>W 2022 r. prowadzono prace w zakresie weryfikacji wskaźników emisji podstawowych zanieczyszczeń ze źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej $\leq 0,5$ MW w zależności od stosowanych paliw. Przy aktualizacji wskaźników uwzględniono regulacje unijne dotyczące wymagań dla wprowadzanych na rynek ogrzewaczy pomieszczeń kotłów (Ekoprojekt), a także wyniki nowych prac Instytutu Technologii Paliw i Energii (ITPiE) (dawniej Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla IChPW), wykonanych na zlecenie IOŚ-PIB:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „<i>Opracowanie, na podstawie wyników pomiarów, wskaźników emisji dla określonych rodzajów kotłów na paliwa stałe</i>” – wskaźniki emisji zostały określone w warunkach odzwierciedlających warunki rzeczywistej eksploatacji kotłów (np. różne fazy pracy kotła), do badań wyznaczono reprezentatywne kotły – wzięto pod uwagę udział w sprzedaży, szczegółową analizę konstrukcji kotłów, ich moce i przeznaczenie; • „<i>Opracowania wskaźników emisji dla źródeł spalania paliw stałych w sektorze komunalnobytowym. MODUŁ I i MODUŁ II</i>”. Wskaźniki te zostały uwzględnione w ww. opracowaniu.
	<p>Uwzględnienie w metodyce szacowania emisji z sektora bytowo-komunalnego podstawowych danych zamieszczonych w CEEB (deklaracje o źródłach ciepła i źródłach spalania paliw, w tym m.in. zasilania z sieci ciepłowniczej, klasy kotłów, rodzaju paliw).</p>		<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W 2022 r. w ramach współpracy z GUNB , KOBiZE uczestniczyło w warsztatach związanych z działaniem CEEB. W 2022 r. KOBiZE pozyskało z bazy CEEB testowe dane – były to zagregowane do poziomu gminy dane z województwa małopolskiego. Na podstawie tych danych podjęto próby zaktualizowania miksów paliwowych dla wybranych obszarów bilansowych w Centralnej Bazie Emisyjnej (CBE). Szczegółowe dane z CEEB okazały się trudne do zaimplementowania do obecnej metodyki CBE. Prace związane z wykorzystaniem danych CEEB do obliczenia emisji z sektora komunalno-bytowego wymagają znacznej zmiany metodyki w CBE oraz pozyskania całej bazy CEEB. Prace te będą prowadzone w roku 2023 oraz w latach przyszłych. Krajowy ośrodek jest również zaangażowany, w ramach współpracy z GUNB, w</p>

			testowanie systemu ZONE, które będzie przeprowadzone w miesiącach: luty-kwiecień 2023 r. Testowaniu będą podlegać moduły m.in. takie jak: Moduł Inwentaryzacji Budynków, Moduł GIS, Portal systemu ZONE, Moduł analityczno-raportowy.
	Wprowadzenie zmian do rozporządzenia Ministra Energii z dnia 27 września 2018 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych (Dz. U. poz. 1890) wynikających z dokonanego przez Zespół ds. przeglądu paliw stałych.	minister właściwy ds. energii, minister właściwy ds. klimatu	ZADANIE CZĘŚCIOWO ZREALIZOWANE W dniu 31.12.2022 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 grudnia 2022 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2856). Rozporządzenie określa wymagania jakościowe oraz dopuszczalne odchylenia wartości parametrów jakościowych paliw stałych.
	Dostosowanie metod badania jakości paliw stałych a także sposobu pobierania próbek paliw stałych.	minister właściwy ds. energii, minister właściwy ds. klimatu	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI W 2022 r. rozpoczęte zostały prace legislacyjne nad zmianą rozporządzenia Ministra Energii z dnia 27 września 2018 r. w sprawie metod badania jakości paliw stałych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1366). Projekt rozporządzenia ma nr w Wykazie MKiŚ – 1005. Celem prac jest realizacja, zawartego w art. 6e ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw obowiązku Ministra Klimatu i Środowiska (ministra do spraw energii), polegającego na określeniu metod badania jakości paliw stałych. Zmiana wynika z art. 3a ust. 2a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, który nakłada obowiązek dokonywania, co najmniej raz na dwa lata, przeglądu wymagań jakościowych dla paliw stałych. Ponadto w roku 2022 rozpoczęto prace nad projektem rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska, zmieniającym rozporządzenia w sprawie pobierania próbek paliw stałych (nr w wykazie MKiŚ 1004). Podstawowym celem projektu jest wprowadzenie zmian w zakresie nazewnictwa poszczególnych sortymentów paliw, wynikających z modyfikacji wprowadzanych w ramach rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 grudnia 2022 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2856).
	Dostosowanie wzoru świadectwa jakości paliw stałych w celu zawarcia w nim wszystkich parametrów jakościowych paliw stałych określonych w prawie, w tym w rozporządzeniu w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych.	minister właściwy ds. energii, minister właściwy ds. klimatu	ZADANIE CZĘŚCIOWO ZREALIZOWANE - KONTYNUACJA W dniu 31.12.2022 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 grudnia 2022 r. w sprawie wzoru świadectwa jakości paliw stałych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2843).
	Przygotowanie i realizacja Programów B+R m.in. dotyczących rozwoju alternatywnych nisko- lub zeroemisyjnych metod spalania drewna i węgla (lub materiałów pochodnych).	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
	Przeprowadzanie przeglądu wymagań jakościowych dla paliw stałych, o którym mowa w art. 3a ust. 2a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r.	minister właściwy ds. klimatu i energii, minister właściwy ds.	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI

	<p><i>o system niemonitorowania i kontrolowania jakości paliw (co 2 lata), a następnie na podstawie wyników tych przeglądów wprowadzenie odpowiednich zmian w prawodawstwie krajowym.</i></p>	<p>gospodarki</p>	
	<p>Zmiana prawa mająca na celu poprawę standingu finansowego przedsiębiorstw energetycznych sektora ciepłownictwa, uwzględniająca konieczność pozyskiwania środków na inwestycje związane z transformacją źródeł ciepła w kierunku źródeł niskoemisyjnych i zeroemisyjnych. Zmiana paliwa w źródłach, konwersja źródeł na kogeneracyjne oraz budowa na końcach systemów jednostek wytwórczych ciepła, stanowiących OZE pozwolą nie tylko na spełnienie wytycznych Unii Europejskiej, ale także na uniknięcie aktualnych problemów finansowych spowodowanych wysokimi cenami uprawnień do emisji CO₂. Zmiana prawa uwzględniająca potrzeby finansowe przedsiębiorstw na modernizację i rozwój będzie miała także na celu umożliwienie systemom ciepłowniczym uzyskanie statusu efektywnego systemu ciepłowniczego, co umożliwi większe wykorzystanie finansowych środków wsparcia na dalszy rozwój i modernizację. Zmiana prawa, która będzie promować budowę, nawet niewielkich jednostek stanowiących OZE na krańcach systemów ciepłowniczych lub nawet poza granicą dostawy przedsiębiorstwa energetycznego, będzie miała na celu dostosowanie wytwarzanego ciepła do warunków technicznych, jakim będą musiały sprostać nowe budynki.</p>	<p>minister właściwy ds. energii</p>	<p>ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI</p>
	<p>Rozbudowa sieci gazowej w celu wzrostu stopnia gazyfikacji kraju do 76%.</p>	<p>operator systemu przesyłowego, operatorzy systemu dystrybucyjnego</p>	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W ramach Programu Inwestycji Strategicznych Polskiej Spółki Gazownictwa w 2022 roku realizowano: 9 projektów zidentyfikowanych, dla których podpisane zostały umowy o dofinansowanie (całkowita szacowana wartość nakładów inwestycyjnych ok. 687 mln PLN, z dofinansowaniem na poziomie przekraczającym 249 mln PLN): Gazyfikacja rejonu Szczawnicy i gmin ościennych,</p>

			<p>Budowa gazociągu relacji Lewin Brzeski – Paczków na odcinku Hanuszów – Otmuchów,</p> <p>Budowa gazociągu relacji Sandomierz – Ostrowiec Świętokrzyski,</p> <p>Budowa sieci gazowej na terenie Aglomeracji Białostockiej,</p> <p>Gazyfikacja miejscowości w gminach Kłobuck, Wręczyca Wielka, Opatów i Krzepice,</p> <p>Budowa sieci gazowej na terenie Aglomeracji Warszawskiej,</p> <p>Budowa gazociągu relacji Lubienia – Masłów oraz gazociągu relacji Mójcza – Kielce,</p> <p>Przebudowa gazociągu relacji Dąbrowa Górnicza – Szopienice,</p> <p>Budowa gazociągu relacji Witnica – Gorzów Wlkp. i sieci gazowej w Kostrzynie nad Odrą.</p> <p>12 projektów niezidentyfikowanych wytypowanych do uzyskania dofinansowania ze środków UE w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Projekty prowadzone są w taki sposób, aby przy ewentualnej alokacji funduszy unijnych projekty niezidentyfikowane były w pełni gotowe i zgodne do otrzymania dofinansowania (całkowita szacowana wartość nakładów inwestycyjnych dla ww. 12 projektów to ok. 287 mln PLN),</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 projektów wytypowanych do uczestnictwa w kolejnej perspektywie finansowej UE 2021-2027 (całkowita szacowana wartość nakładów inwestycyjnych ww. 5 projektach to ok. 751 mln PLN), • 7 projektów pozostałych – projekty o charakterze strategicznym dla Spółki, które uzyskały efektywność ekonomiczną i realizowane są ze środków własnych Spółki (całkowita szacowana wartość nakładów inwestycyjnych w ww. 7 projektach to prawie 222 mln PLN).
	Promowanie zmian w otoczeniu regulacyjnym mających na celu likwidację barier inwestycyjno-budowlanych wpływających na dynamikę rozbudowy krajowej sieci gazowej.	<p>minister właściwy ds. budownictwa, minister właściwy ds. transportu,</p> <p>minister właściwy ds. gospodarki minister właściwy ds. energii</p>	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
	Gazyfikacja za pomocą stacji regazyfikacji LNG tworząca tzw. „wyspowe” strefy dystrybucyjne w przypadku, gdy nie ma uzasadnienia dla budowy gazociągu lub istniejące połączenie sieciowe jest niewystarczające.	operatorzy systemu dystrybucyjnego	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
	Wydanie nowego rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie.	minister właściwy ds. energii, minister właściwy ds. budownictwa,	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Projekt rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (31), po</p>

	planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa	uzgodnieniach międzyresortowych oraz konsultacjach publicznych, w chwili obecnej jest przedmiotem dalszych, szczegółowych uzgodnień z Ministerstwem Rozwoju i Technologii, z którym niniejsze rozporządzenie jest wydawane w porozumieniu.
Nowelizacja rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie <i>szczególonych warunków funkcjonowania systemu gazowego</i> (Dz. U. z 2018 r. poz. 1158, z późn. zm.) – opracowanie warunków technicznych dla zatłaczania biometanu do sieci gazowej przyczyni się do bezpiecznego zwiększenia udziału biometanu w sieci gazowej (aktualnie projekt zmiany rozporządzenia systemowego jest po uzgodnieniach międzyresortowych i konsultacjach społecznych).	minister właściwy ds. energii	ZADANIE ZREALIZOWANE 23 września 2022 r weszło w życie Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 6 sierpnia 2022 r zmieniające rozporządzenia w sprawie <i>szczególonych warunków funkcjonowania systemu gazowego</i> (Dz. U. 2022 r., poz. 1899). Rozporządzenie to w sposób kompleksowy określa wymagania jakościowe dla paliw gazowych przesyłanych sieciami gazowymi. Oraz warunki techniczne dla zatłaczania biometanu do sieci gazowej. Celem wprowadzonych zmian jest zwiększenia udziału gazów odnawialnych i niskoemisyjnych na rynku gazu ziemnego, przede wszystkim poprzez stworzenie warunków do rozwoju rynku biometanu w Polsce.
Współpraca ze stroną samorządową w celu zapewniania lokalnego bezpieczeństwa energetycznego, w tym w ramach Zespołu do spraw lokalnego bezpieczeństwa energetycznego, powołanego przez Ministra Klimatu i Środowiska zarządzeniem z dnia 17 maja 2021 r. Do Zadań zespołu należy m.in. analiza lokalnego systemu planowania energetycznego oraz wykonywania przez gminy ustawowych obowiązków związanych z przygotowaniem planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe oraz analiza możliwości usprawnienia inwestycji liniowych z zakresu energetyki na poziomie lokalnym.	minister właściwy ds. klimatu i energii	ZADANIE ZREALIZOWANE W ramach prac Zespołu odbyło się sześć posiedzeń (trzy w 2021 r. i trzy w 2022 r.). Zgodnie z zarządzeniem powołującym Zespół, do dnia 30 czerwca br. przedstawione zostało MKiŚ podsumowanie prac Zespołu wraz z rekomendacjami działań.
Doprecyzowanie przepisów prawnych w zakresie nadzoru i monitorowania jakości instalacji spalania paliw, przewodów kominowych oraz paliwa stosowanego dla celów grzewczych w obiektach budowlanych.	minister właściwy klimatu i energii	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI Konieczność podjęcia dyskusji na posiedzeniu Komitetu Sterującego ds. KPOP na temat podziału zadań w ramach działania oraz wskazania resortu wiodącego odpowiedzialnego za realizację całości zadania.
Przeprowadzenie analizy możliwości wprowadzenia opłat środowiskowych do sprzedaży paliw stałych, wykorzystywanych w indywidualnych instalacjach grzewczych, odzwierciedlających emisyjność (im większa emisja z danego paliwa tym wyższa cena jego	minister właściwy ds. klimatu	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI

	zakupu).		
Średnioterminowe (do roku 2030)	Zmiana prawodawstwa krajowego, przy założeniu, że wyniki analizy prawnej przeprowadzonej w ramach działania krótkoterminowego wykazą, że jest możliwe wykorzystanie innych, nisko- i zero- emisyjnych źródeł ciepła na rozpatrywanym obszarze) wprowadzającego odpowiednie przepisy stanowiące o dopuszczalnych źródłach ciepła i paliwach.	minister właściwy ds. energii, minister właściwy ds. klimatu	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
	Wdrożenie obowiązujących uchwał antysmogowych, poprzez likwidację pozaklasowych źródeł ogrzewania na paliwa stałe, nie później niż do dnia 1 stycznia 2027 r.	Jednostki Samorządu Terytorialnego (województwa, powiaty i gminy)	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI Uchwały antysmogowe nakładają na mieszkańców danego regionu określone przez samorząd obowiązki dotyczące użytkowanych źródeł ciepła i montażu instalacji grzewczych w budynkach. Nakładają ograniczenia w zakresie użytkowania kotłów na paliwa stałe (węgiel, biomasa) – mogą to być całkowite zakazy lub zakazy użytkowania najbardziej emisyjnych typów urządzeń. Zakazują również korzystania z poszczególnych paliw, takich jak węgiel czy drewno lub określają minimalne wymagania jakościowe, jakie te paliwa muszą spełniać. Ograniczenia i zakazy określone w uchwałach dotyczą wszystkich użytkowników urządzeń o mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych, czyli użytkowników kotłów oraz pieców i kominków na paliwo stałe (paliwa węglowe i biomasowe). 31.12 2022 roku uchwały antysmogowe uchwaliło 14 województw: śląskie, małopolskie, mazowieckie, wielkopolskie, dolnośląskie, lubuskie, opolskie, podkarpackie, zachodniopomorskie, kujawsko-pomorskie, pomorskie, świętokrzyskie, łódzkie oraz lubelskie. Uchwał antysmogowych nie mają województwa warmińsko-mazurskie i podlaskie.
	Wprowadzenie ograniczeń w stosowaniu węgla w gospodarstwach domowych w miastach - pokrycie przez ciepło systemowe oraz przez zeroemisyjne lub niskoemisyjne źródła indywidualne potrzeb cieplnych wszystkich gospodarstw domowych.	minister właściwy ds. klimatu i energii	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
	Przeprowadzenie reformy planowania energetycznego w gminach, a następnie w wyniku analizy skuteczności jej stosowania, podjęcie dalszych działań mających na celu zapewnienie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego.	minister właściwy ds. energii, Jednostki Samorządu Terytorialnego	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI Konieczność podjęcia dyskusji na posiedzeniu Komitetu Sterującego ds. KPOP na temat podziału zadań w ramach działania oraz wskazania resortu wiodącego odpowiedzialnego za realizację całości zadania.
	Uwzględnienie w metodyce szacowania emisji z sektora bytowo-komunalnego szczegółowych	Krajowy Ośrodek Bilansowania i	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI

	danych zamieszczonych w CEEB (m.in. wiek budynku, termomodernizacja, powierzchnia ogrzewana).	Zarządzenia Emisjami, Instytut Ochrony Środowiska- Państwowy Instytut Badawczy	W ramach prowadzonej współpracy z GUNB i jednostkami samorządowymi, KOBiZE pracuje nad zebranymi danymi. Niezbędna może okazać się modyfikacja formularza deklaracji do CEEB i ujednoczenie modelu obliczania możliwej emisji z sektora bytowo-komunalnego.
	Dalszy rozwój sieci ciepłowniczych poprzez zwiększanie dostępności ciepła sieciowego nowym odbiorcom oraz modernizację istniejących rurociągów - zwiększona zostanie sprawność dystrybucji ciepła, co pozwoli obniżyć ilość wsadu energetycznego, zaś nowi odbiorcy będą mogli wymienić emisyjne źródła indywidualne na czyste ciepło sieciowe.	minister właściwy ds. energii	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Wśród najważniejszych działań oraz realizowanych projektów inwestycyjnych spółki PGE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.11 marca PGE Energia Ciepła podpisała z konsorcjum Miko-Tech i Smart EPC umowę dotyczącą budowy nowej jednostki kogeneracyjnej gazowej opartej o zespół 3 silników gazowych o mocy ok. 4,4 MWe/5 MWt każdy, uzupełnionej kotłem rezerwowo-szczytowym o mocy 7 MWt oraz źródłem OZE w postaci kolektorów słonecznych o mocy ok. 100 kWt na terenie elektrociepłowni w Zgierzu. 2. 30 maja PGE Energia Ciepła podpisała umowę z konsorcjum PORR i Termomeccanica Ecologia na generalne wykonawstwo II linii technologicznej w Instalacji Termicznego Przetwarzania z Odzyskiem Energii w Rzeszowie. 3.18 lipca PGE Energia Ciepła podpisała umowę na budowę bloku gazowego w oparciu o turbinę gazową z wodnym kotłem odzysknicowym, który stanie na terenie elektrociepłowni w Kielcach. Na realizację danej inwestycji spółka podpisała umowę o dofinansowanie z NFOŚiGW w kwocie 55,9 mln. 4. 2 września br., odbyło się uroczyste wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę kotłowni rezerwowo-szczytowej w Elektrociepłowni PGE Energia Ciepła w Lublinie Wrotków. Inwestycja pozwoli na zabezpieczenie dostaw ciepła do miasta i jednocześnie wpłynie pozytywnie na jakość powietrza w regionie. Lublin potrzebuje ok. 4 500 000 GJ ciepła w roku, z czego ok. 3 000 000 GJ dostarcza Elektrociepłownia PGE Energia Ciepła w Lublinie Wrotków. 5. Od października br. rozpoczęto dostawy ciepła z ciepłowni geotermalnej Geotermii Toruń do sieci ciepłowniczej PGE Toruń, spółki należącej do PGE Energia Ciepła, zasilającej w ciepło ponad 100 tys. mieszkańców Torunia. <p>Natomiast Spółka PGNiG 12 sierpnia PGNiG Termika S.A. zawarła z ILF Consulting Engineers Polska, umowę na opracowanie Studium wykonalności budowy połączenia linią wysokiego napięcia Bloku Gazowo-Parowego (BGP) projektowanego na terenie Elektrociepłowni Siekierki w Warszawie z linią 220 kV PSE w relacji Piaseczno-Mory w rejonie Sokołowa.</p> <p>Tauron Ciepło, to największy dostawca ciepła sieciowego w aglomeracji śląsko-dąbrowskiej planuje powiększyć swoją sieć ciepłowniczą i zwiększyć moc o 110 MW. Przyłączenia w ramach likwidacji indywidualnych pieców węglowych stanowią już teraz, ok. 20 % zaplanowanych przyłączy, pozostałe to nowe inwestycje, głównie mieszkaniowe.</p> <p>Energa Kogeneracja, spółka zależna Energi z Grupy Orlen, zakończyła w kwietniu 2022 r. postępowanie przetargowe na wykonawcę bloku silników gazowych (BSG) o</p>

			łącznej mocy cieplnej 20,6 MWt i elektrycznej 22,8 MWe w Elektrociepłowni Kalisz, a 20 stycznia 2022 r. uruchomiono nową inwestycję spółki z grupy ENEA - Elektrociepłowni Zachód. Instalacja oparta jest o trzy źródła gazowe i kolektory słoneczne.
Długoterminowe (do 2040 r.)	Wprowadzenie ograniczeń w zakresie stosowania węgla w gospodarstwach domowych na obszarach wiejskich - pokrycie przez ciepło systemowe oraz przez zeroemisyjne lub niskoemisyjne źródła indywidualne potrzeb ciepłych wszystkich gospodarstw domowych.	minister właściwy ds. energii i klimatu	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
	Rozwój rozproszonych źródeł ciepła niskoemisyjnego, co przyspieszy proces wychodzenia z jednostek węglowych, a kogeneracja gazowa zacznie przechodzić w kierunku mocy szczytowych lub wykorzystania gazów zdekarbonizowanych.	minister właściwy ds. energii	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI

Kierunek interwencji 2 - Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego

Ramy czasowe	Nazwa działania	Instytucja odpowiedzialna	Podjęte działania/status zadania
Krótkoterminowe (do roku 2025)	Wejście w życie na przełomie 2021/2022 r. przepisów <i>ustawy o zmianie ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych</i> , które doprecyzowują zasady tworzenia stref czystego transportu. Chodzi m.in. o możliwość ustanawiania stref we wszystkich gminach (niezależnie od liczby mieszkańców), a także wprowadzenie specjalnych oznaczeń dla pojazdów uprawnionych do poruszania się w obrębie stref oraz uelastycznienie przepisów w tym zakresie i pozostawienie większej możliwości ich kształtowania gminom.	Parlament RP	ZADANIE ZREALIZOWANE W dniu 24 grudnia 2021 r. weszła w życie ustawa z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie <i>ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz niektórych innych ustaw</i> (Dz.U. 2021, poz. 2269). Głównym celem ustawy jest przyspieszenie rozwoju elektromobilności oraz całego sektora transportu zero- i niskoemisyjnego. Zmiany dotyczące zasad tworzenia i funkcjonowania Stref Czystego Transportu zostały zawarte w ustawie z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz niektórych innych ustaw. Wprowadzono możliwość ustanawiania stref we wszystkich gminach (niezależnie od liczby mieszkańców), wprowadzono oznaczenie w formie nalepki dla pojazdów uprawnionych do poruszania się w obrębie stref. Uelastyczniono także przepisy poprzez nadanie samorządom większych możliwości w zakresie kształtowania zasad dotyczących stref. Najważniejsze zmiany które zostaną wprowadzone to: 1. Zmiana zasad dotyczących ustanawiania stref czystego transportu – wprowadzono możliwość ich utworzenia na terenie wszystkich gmin oraz określenia

			<p>indywidualnych uprawnień do wjazdu - strefy będą tworzone na mocy uchwały rady gminy, która będzie określała zasady ich funkcjonowania.</p> <p>2. Nowe rozwiązania dotyczące limitu amortyzacji pojazdów spalinowych oraz niskoemisyjnych - wprowadzenie stałej stawki amortyzacji dla pojazdów napędzanych wodorem na poziomie 225 tys.(limit dla pojazdów elektrycznych już wynosi 225 tys.) Obniżenie limitu amortyzacji dla pojazdów emitujących więcej niż 50 g/km CO₂ od 1 stycznia 2026 r. z obecnych 150 tys. zł do 100 tys. zł.</p> <p>3. Wprowadzenie możliwości dla kierowców, legitymujących się prawem jazdy kat. B, prowadzenia lekkich zeroemisyjnych pojazdów dostawczych – odpowiedników lekkich pojazdów spalinowych, których dopuszczalna masa całkowita z powodu wykorzystania napędu alternatywnego przekracza 3 500 kg ale nie jest większa niż 4 250 kg.</p> <p>4. Wprowadzenie definicji i przepisów umożliwiających rozwój gospodarki wodorowej - definicji stacji wodoru, oraz przepisów regulujących funkcjonowanie infrastruktury do tankowania wodoru.</p> <p>5. Ułatwienie instalacji punktów ładowania w budynkach wielorodzinnych.</p> <p>6. Implementację do polskiego prawa dyrektywy 2019/1161 w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu - przepisy mają na celu zwiększenie udziału pojazdów nisko i zeroemisyjnych w prowadzonych postępowaniach przetargowych.</p> <p>7. Implementację do polskiego prawa dyrektywy 2018/844 w sprawie charakterystyki energetycznej budynków - przepisy określają obowiązek instalacji punktów ładowania oraz kanałów na przewody i kable elektryczne w projektowanych i remontowanych budynkach.</p>
	<p>Umożliwienie zwiększenia zakresu wymagań dla stref czystego transportu dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców, w których w wyniku oceny jakości powietrza przeprowadzanej przez GIOŚ stwierdzone zostały poziomy dopuszczalne dla NO₂¹ oraz wprowadzenie możliwości utworzenia takich stref w pozostałych gminach, które zadecydują o realizacji takiego działania, gdzie decyzję podejmie rada gminy poprzez nowelizację prawa, która obejmie również możliwość stopniowego wdrażania ograniczeń w zakresie transportu²</p>	<p>minister właściwy ds. klimatu</p>	<p>ZADANIE ZREALIZOWANE - KONTYNUACJA</p> <p>W dniu 24 grudnia 2021 r. weszła w życie ustawa z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021, poz. 2269).</p> <p>Ustawa wprowadza m.in.: zmiany zasad dotyczących ustanawiania stref czystego transportu – wprowadzono możliwość ich utworzenia na terenie wszystkich gmin oraz określenia indywidualnych uprawnień do wjazdu - strefy będą tworzone na mocy uchwały rady gminy, która będzie określała zasady ich funkcjonowania oraz implementuje do polskiego prawa dyrektywę 2019/1161 w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu - przepisy mają na celu zwiększenie udziału pojazdów nisko i zeroemisyjnych w prowadzonych postępowaniach przetargowych.</p> <p>Powstanie stref czystego transportu ma bezpośrednio przyczynić się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń, a pośrednio przyspieszyć zelektryfikowanie transportu w Polsce. Może też zwrócić uwagę kierowców na emisję dwutlenku węgla przez ich</p>

¹ Działanie rekomendowane przez Komisję Europejską i określone w Krajowym Planie Odbudowy

² zadanie do uwzględnienia w POP podczas ich aktualizacji lub w przypadku przygotowania nowego dokumentu

			<p>pojazdy. Możliwe też, że strefy czystego transportu sprawią, iż ruch drogowy w wyznaczonych strefach zmaleje, co przyczyni się do poprawy jakości życia ich mieszkańców.</p> <p>Nie wprowadzono dodatkowych wymagań dla dużych miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Możliwość utworzenia stref czystego transportu we wszystkich gminach została wprowadzona ustawą z dnia 2 grudnia 2021 r. o <i>zmianie ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz niektórych innych ustaw</i>.</p>
	Podwyższenie mandatów karnych za używanie pojazdu na obszarze zabudowanym w sposób powodujący uciążliwości związane z nadmierną emisją spalin do środowiska, co przyczynia się do złej jakości powietrza i wpływa na pogorszenie stanu zdrowia obywateli (uzupełnienie katalogu grzywien, wyższych niż 500 zł, w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. <i>Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenie</i> , Dz. U. z 2021 r. poz. 457, z późn. zm.).	minister właściwy ds. klimatu	<p>ZADANIE ZREALIZOWANE - KONTYNUACJA</p> <p>W dniu 1 stycznia 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy – <i>Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw</i> (Dz.U. 2021 poz. 2328). Zgodnie z nowymi rozporządzeniami mandaty karne od 1 stycznia 2022 r. zostaną podwyższone, a kierowcy łamiący przepisy ruchu drogowego będą karani dotkliwiej. Zgodnie z zapisami ustawy za używanie pojazdu na obszarze zabudowanym w sposób powodujący uciążliwości związane z nadmierną emisją spalin do środowiska lub nadmiernym hałasem grozi mandat karny w wysokości do 300 zł.</p>
	Rozwój i wzrost konkurencyjności rozwiązań niskoemisyjnych i efektywnych energetycznie, w tym przede wszystkim priorytetyzowanie inwestycji w transport zelektryfikowany czy zbiorowy, w tym publiczny.	minister właściwy ds. transportu	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p><u>Zamówienia publiczne na pojazdy niskoemisyjne</u></p> <p>W zakresie pobudzenia popytu na pojazdy niskoemisyjne w 2022 roku jednym z kluczowych instrumentów było istnienie obowiązku dotrzymania przez Zamawiających minimalnych udziałów pojazdów czystych (nisko- i zeroemisyjnych) w puli pojazdów drogowych objętych zamówieniami publicznymi, wprowadzone poprzez <i>ustawę z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz niektórych innych ustaw</i> (Dz.U. poz. 2269) wdrażając tym samym Dyrektywę 2019/1161. Obowiązek obejmuje zapewnienie przez zamawiających minimalnych poziomów docelowych udziału nisko- i zeroemisyjnych pojazdów drogowych do przewozu pasażerów i ładunków (kategorii M i N) w całkowitej liczbie pojazdów objętych udzielonymi zamówieniami publicznymi (o wartości powyżej progów unijnych) na: dostawy pojazdów, wybrane usługi o charakterze transportowym oraz usługi Publicznego Transportu Zbiorowego, w dwóch okresach: od 24 grudnia 2021 r. do 31 grudnia 2025 r. oraz od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2030 r. Minister Infrastruktury prowadzi monitoring udziałów pojazdów niskoemisyjnych w oparciu o sprawozdania przekazywane przez zamawiających corocznie do 31 stycznia (co uniemożliwia wcześniejsze załączanie bieżących wyników monitoringu do niniejszych sprawozdań). Obowiązek dla zamawiających podmiotów publicznych oraz już istniejące obowiązki zapewnienia przez naczelne i centralne organy administracji państwowej oraz jednostki samorządu terytorialnego powyżej 50 tys. minimalnych udziałów pojazdów elektrycznych w użytkowanej przez nich flocie oraz udziału pojazdów elektrycznych lub zasilanych gazem ziemnym w realizacji zadań publicznych, jak również ich efekt w zakresie</p>

		<p>propagowania dobrych wzorców wśród społeczeństwa i podmiotów gospodarczych, powinny w istotny sposób przyczyniać się do dynamicznej transformacji niskoemisyjnej floty pojazdów samochodowych w Polsce. Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym przy udzielaniu zamówienia publicznego na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego, w specyfikacji istotnych warunków zamówienia można uwzględnić w szczególności normy jakości i powszechną dostępność świadczonych usług, w tym rozwiązania techniczne zastosowane w środkach transportu służące zwłaszcza zapewnieniu ochrony środowiska oraz dogodnej obsługi pasażerów.</p> <p><u>Działania na rzecz rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych.</u></p> <p>Na podstawie art. 32 ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych z dnia 11 stycznia 2018 roku Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad opracował i opublikował <i>Plan lokalizacji ogólnodostępnych stacji ładowania, stacji gazu ziemnego oraz punktów tankowania wodoru</i>. Plan ten został ostatnio zaktualizowany. Plan został poddany konsultacjom z operatorami systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych i gazowych oraz podmiotami zarządzającymi Miejscami Obsługi Podróżnych („MOP”). Konsultacje dotyczyły bazowej i kompleksowej sieci TEN-T i zostały przeprowadzone dla Miejsc Obsługi Podróżnych. Dla MOP kategorii I przewidziano możliwość posadowienia jedynie stacji ładowania. Po opracowaniu ww. Planu zarządca dróg krajowych podjął dalsze działania zmierzające do rozwoju infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych na głównych korytarzach transportowych w kraju. W wyniku tych działań od 2019 roku przeprowadzono kilka postępowań przetargowych na dzierżawę części nieruchomości na MOP kat. I, w celu uruchomienia ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych oraz pełnienia funkcji operatora i dostawcy usługi ładowania dla tych stacji. Minimalne wymagania jakie zostały postawione dzierżawcom to budowa stacji ładowania z dwoma punktami ładowania o mocach minimum 22 kW i 50 kW - maksymalna moc ładowania została pozostawiona do decyzji dzierżawcy. Łącznie podpisano 35 umów na budowę 55 stacji ładowania na MOP kat. I, z czego obecnie zostało uruchomionych 13 stacji ładowania. Do końca 2023 roku planuje się uruchomić pozostałe 42 stacje ładowania, przy czym uzależnione jest to m.in. od terminów przyłączenia do sieci energii elektrycznej przez Operatora Sieci Dystrybucyjnej i wyników przeprowadzenia badań technicznych przez Urząd Dozoru Technicznego. Ponadto mając na uwadze stały rozwój rynku pojazdów niskoemisyjnych zarządca dróg krajowych (GDDKiA) wprowadził w postępowaniach przetargowych na dzierżawę MOPów kat. II i III wymogi w zakresie zapewnienia przez dzierżawców stacji ładowania pojazdów elektrycznych. Tym samym w przypadku nowych umów dzierżawy tych MOPów zapewnienie punktów do obsługi pojazdów elektrycznych będzie obowiązkowe.</p> <p><u>Normy emisji substancji szkodliwych z pojazdów drogowych</u></p>
--	--	--

		<p>Na redukcję emisji zanieczyszczeń z pojazdów drogowych wpływają przede wszystkim coraz ostrzejsze normy emisyjne dla nowych pojazdów oraz pobudzanie wymiany parku pojazdów na niskoemisyjne i zeroemisyjne. W Polsce obowiązują bezpośrednio europejskie normy (tzw. Euro) emisji zanieczyszczeń zarówno z lekkich pojazdów samochodowych (osobowych i dostawczych) jak i z ciężkich pojazdów samochodowych (ciężarowych i autobusów), a także Komisja Europejska corocznie wyznacza producentom pojazdów normy emisji CO₂ z nowych rejestrowanych w UE pojazdów samochodowych lekkich i ciężarowych.</p> <p>Istotne znaczenie dla obniżania poziomu emisji spalin z pojazdów jest dążenie do redukcji emisji poprzez wprowadzanie bardziej rygorystycznych norm w zakresie Euro 6 (dla pojazdów lekkich należących do kategorii M oraz N), Euro VI (dla pojazdów ciężkich należących do kategorii M i N) oraz Euro 5 (dla pojazdów dwu, trzy i czterokołowych należących do kategorii L).</p> <p>W związku z powyższym należy wskazać, iż wydawane przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego świadectwa homologacji typu pojazdu (wydawane tylko dla pojazdów nowych) uwzględniają spełnienie wymagań dla najnowszych norm zdefiniowanych w przepisach unijnych zgodnie z poniższym zestawieniem:</p> <p>a. Pojazdy rolnicze należące do kategorii T i C (ciągniki rolnicze leśne i gąsienicowe) od dnia 1 stycznia 2022 r. muszą być homologowane w zakresie poziomu emisji spalin i zanieczyszczeń gazowych na zgodność z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 167/2013 z dnia 5 lutego 2013 r. w sprawie homologacji i nadzoru rynku pojazdów rolniczych i leśnych. Wymagany poziom emisji to Stage V;</p> <p>b. Od 1 stycznia 2021 r. zgodnie z art. 77 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 168/2013 obowiązuje poziom emisji spalin Euro 5 dla pojazdów dwu, trzy i czterokołowych należących do kategorii L.</p> <p>W związku z tym pojazdy dwu, trzy i czterokołowe należące do kategorii L1, L2, L3, L4, L5, L6 lub L7 (motorowery, skutery, motocykle, quady) muszą być homologowane w zakresie poziomu emisji spalin i zanieczyszczeń gazowych na zgodność z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 168/2013 i wymagany poziom emisji to Euro 5 lub Euro 5+;</p> <p>c. Od 1 stycznia 2021 r. w związku z wejściem w życie postanowień wynikających z rozporządzenia Komisji (UE) 2019/1839 z dnia 31 października 2019 r. zmieniającego rozporządzenie wykonawcze (UE) 2017/1152 w odniesieniu do określania wartości CO₂ WLTP dla niektórych kategorii nowych lekkich pojazdów użytkowych i sprawozdawczości w zakresie tych wartości oraz dostosowania danych wejściowych dla narzędzia korelacji, lekkie pojazdy użytkowe muszą odpowiadać w pełni wymaganiom cyklu WLTP. W związku z tym pojazdy lekkie należące do kategorii M1, N1, niektóre M2 i N2 (osobowe i dostawcze) muszą być homologowane w zakresie poziomu emisji zanieczyszczeń gazowych na zgodność z Rozporządzeniem WE nr 715/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 czerwca 2007 r. w</p>
--	--	--

			<p>sprawie homologacji typu pojazdów silnikowych z lekkich pojazdów pasażerskich i użytkowych (Euro 5 i Euro 6) oraz w sprawie dostępu do informacji dotyczących naprawy i utrzymania pojazdów (z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami) a wymagany poziom emisji to Euro 6 wraz z odpowiednim oznaczeniem literowym (AP, AQ, AR, AX, AY, AZ).</p> <p>d. Pojazdy ciężkie należące do kategorii M2, N2, M3 i N3 (autobusy, autokary, pojazdy ciężarowe) muszą być homologowane w zakresie poziomu emisji spalin i zanieczyszczeń gazowych na zgodność z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 595/2009 z dnia 18 czerwca 2009 r. dotyczącym homologacji typu pojazdów silnikowych i silników w odniesieniu do emisji zanieczyszczeń pochodzących z pojazdów ciężarowych o dużej ładowności (Euro VI) oraz w sprawie dostępu do informacji dotyczących naprawy i obsługi technicznej pojazdów, zmieniające rozporządzenie (WE) nr 715/2007 i dyrektywę 2007/46/WE oraz uchylające dyrektywę 80/1269/EWG, 2005/55/WE i 2005/78/WE (z późniejszymi zmianami). Od dnia 1 stycznia 2022 r. wymagany poziom emisji to Euro VI wraz z oznaczeniem literowym E.</p> <p><u>Wzmocnienie transportu kolejowego</u></p> <p>MI śledzi działania PKP Intercity S.A. i czynione przez operatora inwestycje w zakup m.in. zmodernizowanych pojazdów trakcyjnych serii SM/SU42, które są wyposażone w silniki spalinowe z zamkniętym układem wentylacji i odsysania wycieków oleju; Inwestycje Intercity w nowoczesny, niskoemisyjny tabor zwiększają konkurencyjność kolei jako środka transportu przyjaznego pasażerom i środowisku; Monitorowanie wdrażania oferty „Wspólny bilet”, która zachęca do korzystania z kolei różnych przewoźników dzięki ograniczeniu formalności (zakup jednego biletu) Zgodnie z założeniami Krajowego Planu Odbudowy (KPO), ze środków KPO wspierane będą inwestycje dot. zakupu zeroemisyjnego taboru pasażerskiego. Planowane jest dofinansowanie w trybie bezzwrotnym zakupu łącznie: 108 jednostek pasażerskiego taboru zeroemisyjnego (70 szt. w trybie konkursowym, 38 szt. w trybie niekonkursowym). W ramach KPO planuje się również przydzielenie pożyczek (w trybie konkursowym) na zakup 75 sztuk zeroemisyjnego taboru pasażerskiego. W 2022 r. w MI prowadzone były działania związane z zabezpieczeniem finansowania realizacji inwestycji ze środków KPO. W zakresie taboru pasażerskiego (tryb konkursowy) opracowane, skonsultowane i opublikowane na stronie CUPT zostały kryteria wyboru przedsięwzięć.</p>
	<p>Wprowadzenie ograniczeń dostępności pojazdów wysokoemisyjnych z użytkowania oraz kontrola dostępności i ruchu pojazdów spalinowych w strefach szczególnie wrażliwych jak np. miasta.</p>	<p>minister właściwy ds. transportu</p>	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Zgodnie z ustawą o elektromobilności i jej nowelizacją z dnia 2 grudnia 2021 r. w specjalnych strefach transportu tj. strefach czystego transportu) będą mogły poruszać się wyłącznie pojazdy bezemisyjne, jeżdżące na gaz ziemny i wodór oraz auta spalinowe spełniające określoną przez władze lokalne normę emisji spalin Euro 6. Pierwsza w Polsce Strefa Czystego Transportu (SCT) wprowadziło miasto Kraków.</p>

			Pierwsze ograniczenia mają zacząć obowiązywać od 1 lipca 2024 r. Natomiast konsultacje publiczne w tej sprawie prowadzi miasto Warszawa.
	Kontynuacja działań zmierzających do wyposażenia policyjnych służb drogowych w specjalistyczny sprzęt do kontroli emisji zanieczyszczeń powietrza ze źródeł transportowych (analizatory spalin i dymomierze wraz z przystawką NO _x).	minister właściwy ds. wewnętrznych	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku Policja dysponowała:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 81 sztukami analizatorów spalin, przede wszystkim urządzeniami KANE Auto 4-1, - 77 sztukami dymomierzy, przede wszystkim urządzeniami DS 2, - 13 sztukami dymomierzy stacjonarnych stanowiących wyposażenie policyjnych stacji diagnostycznych. <p>Ponadto, w bieżącym roku planowany jest zakup 53 pojazdów typu ETDiE, które będą wyposażone w analizatory spalin i dymomierze</p>
	Wprowadzenie obowiązku dokumentowania jakości spalin przez stacje kontroli pojazdów	minister właściwy ds. transportu	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Zmiany dotyczące wprowadzenia obowiązku dokumentowania jakości spalin przez stacje kontroli pojazdów zostaną wprowadzone poprzez nowelizacja ustawy o ruchu drogowym.</p> <p>Obecnie w Sejmie procedowany jest rządowy projekt zmiany ustawy <i>Prawo o ruchu drogowym</i>, w zakresie badań technicznych pojazdów. Projekt dotyczy stworzenia spójnego systemu nadzoru nad badaniami technicznymi pojazdów oraz działalnością stacji kontroli pojazdów. Ma on zapewnić wysoki poziom badań technicznych i poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego, a także umożliwić sprawne reagowanie, eliminowanie i zapobieganie nieprawidłowościom związanym z przeprowadzaniem badań technicznych pojazdów.</p> <p>Przepisy mają wdrożyć do polskiego porządku prawnego unijną dyrektywę 2014/45/UE. Jak wskazano w uzasadnieniu, dyrektywa "określa minimalne wymagania niezbędne do wprowadzenia w zakresie badań technicznych pojazdów przez poszczególne państwa członkowskie UE, tworząc ramy dla ustanowienia prawidłowego i sprawnego systemu funkcjonowania badań technicznych pojazdów".</p>
	Rozwój transportu szynowego poprzez: - zwiększenie liczby połączeń kolejowych w aglomeracjach oraz regionalnych i międzyregionalnych, a także częstotliwości kursowania niskoemisyjnych pojazdów szynowych, - elektryfikacja połączeń regionalnych, - szersze włączenie transportu kolejowego do obsługi transportu miejskiego (budowa nowych przystanków w aglomeracjach w ramach powstającego Programu Przystankowego, rewitalizacja linii regionalnych w ramach Programu Kolej+), - poprawa komfortu i funkcjonowania węzłów	minister właściwy ds. transportu	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Na zlecenie MI następuje systematyczny wzrost liczby postojów handlowych obsługiwanych przez PKP Intercity SA – w 2022/2023 to 463 postoje. W rozkładzie 2021/2022 średniodobowa liczba uruchamianych pociągów to 393 połączenia. W rozkładzie RRJ 2022/2023 wzrost do 399. Zwiększenie konkurencyjności zbiorowego transportu kolejowego nad indywidualnym transportem samochodowym poprzez zwiększanie siatki połączeń we współpracy z operatorem Intercity S.A. oraz dzięki modernizacjom linii kolejowych przez PLK S.A. Realizowany Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku (KPK) jest programem wieloletnim, obejmującym inwestycje na liniach kolejowych, które dofinansowane są przez ministra właściwego do spraw transportu co pozwala na dołączenie mniejszych miejscowości do siatki dalekobieżnych połączeń.</p> <p>Szersze włączenie transportu kolejowego do obsługi transportu miejskiego (budowa</p>

	<p><i>przesiadkowych komunikacji publicznej,</i> - zwiększenie roli przejazdów realizowanych z wykorzystaniem łańcuchów ekomobilności, zwłaszcza systemów rower&kolej (budowa parkingów typu Park&Ride oraz Park&Bike), - modernizacja infrastruktury i taboru kolejowego</p>	<p>nowych przystanków w aglomeracjach w ramach powstającego Programu Przystankowego, rewitalizacja linii regionalnych w ramach Programu Kolej+) Rządowy program budowy lub modernizacji przystanków kolejowych na lata 2021 – 2025 jest programem wieloletnim obejmującym zadania z zakresu infrastruktury punktowej przy liniach kolejowych zarządzanych przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. oraz zadania związane z dostępnością miejsc parkingowych dla podróżnych. Celem programu jest zwiększenie dostępu lokalnych społeczności do transportu kolejowego. Dostępne środki zostaną wykorzystane m.in. na wybudowanie lub zmodernizowanie przystanków kolejowych, a także sfinansowanie zadań związanych z dostępnością miejsc parkingowych dla podróżnych. Program przyczyni się to do ograniczenia wykluczenia komunikacyjnego i umożliwi pasażerom dostęp do kolejowej komunikacji wojewódzkiej i międzywojewódzkiej.</p> <p>Jednocześnie należy zauważyć, że w celu poprawy transportowej regionów oraz walki z ich wykluczeniem komunikacyjnym w chwili obecnej wdrażany jest Program Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej +. Podstawowym celem Programu jest uzyskanie/ usprawnienie połączenia kolejowego miejscowości o populacji powyżej 10 tys. mieszkańców z miastami wojewódzkimi i tym samym zmniejszenie wykluczenia transportowego tych miejscowości. Efektem Programu będzie poprawa warunków życia mieszkańców, usprawnienie codziennych podróży.</p> <p>Dodatkowo nastąpi wzrost atrakcyjności mniejszych regionów kraju a także promowanie ekologicznych środków transportu. Projekty dofinansowane w ramach Programu Kolej + będą stanowiły uzupełnienie inwestycji kolejowych realizowanych i przewidzianych do realizacji w ramach Krajowego Programu Kolejowego, co powinno pozytywnie wpłynąć na zachowanie spójności transportowej regionów Polski w tym sektorze.</p> <p><u>Elektryfikacja połączeń regionalnych i podmiejskich</u> Krajowy Program Kolejowy zakłada elektryfikację wybranych linii kolejowych, co w sposób szczególny wpływa na redukcję emisji gazów cieplarnianych. Elektryfikacja linii kolejowych wdrażana ze względu na zidentyfikowanie potrzeby w zakresie poprawy efektywności sieci (poprawa przepustowości), oddziałuje bezpośrednio na poprawę stanu środowiska. Modernizacja linii kolejowych, które w ramach prac zostaną zelektryfikowane, spowoduje wyeliminowanie emisji pochodzących z przewozów kolejowych, dokonywanych lokomotywami spalinowymi. W ramach realizowanego Krajowego Programu Kolejowego w zakresie elektryfikacji linii kolejowych zakończono m.in. prace na liniach kolejowych: - nr 68, 565 na odcinku Lublin – Stalowa Wola Rozwadów, - nr 71 Rzeszów – Ocice, - nr 274/278 na odcinku Węgliniec – Zgorzelec, - nr 295 (E30) odcinek Bielawa Dolna – Horka: budowa mostu przez Nysę Łużycką. Zgodnie z założeniami KPO, do połowy 2026 r. w planach MI jest zakończenie prac</p>
--	---	---

			<p>modernizacyjnych na 478 km linii kolejowych, w tym dostosowania 300 km do wymogów sieci TEN-T (a w tym 200 km w sieci bazowej TEN-T), 200 km linii zostanie dostosowanych do prędkości 250 km/h dla ruchu pasażerskiego, na 320 km będzie umożliwiona prędkość 100 km/h dla ruchu towarowego, 144 km linii zostanie zelektryfikowanych, 70 km zostanie zmodernizowanych do prędkości 160 km/h.</p> <p>Projekty inwestycyjne dedykowane infrastrukturze kolejowej przewidują:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie efektywności transportu kolejowego, - zwiększenie bezpieczeństwa funkcjonowania transportu kolejowego, - poprawę jakości w przewozach pasażerskich i towarowych. <p>Jednocześnie należy zaznaczyć, że w chwili obecnej PKP IC S.A. realizuje Strategię taborową polegającą na sukcesywnej wymianie wyeksploatowanych starych pojazdów na nowe modele, które uwzględniają aspekty związane z emisją zanieczyszczeń, jak również potrzeby osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej zdolności ruchowej.</p>
	Analiza możliwości wprowadzenia w miastach transportu pneumatycznego odpadów (eliminacja transportu drogowego), począwszy od nowych osiedli mieszkaniowych.	minister właściwy ds. klimatu, Jednostki Samorządu Terytorialnego	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
	Wymiana taboru drogowego do transportu odpadów (m.in. śmieciarek) na niskoemisyjny (rodzaj paliwa, odpowiednie zabezpieczenie odpadów).	minister właściwy ds. energii i klimatu, Jednostki Samorządu Terytorialnego	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o <i>zmianie ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz niektórych innych ustaw</i> (Dz.U. poz. 2269), wdrażającej m.in. postanowienia Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1161 z dnia 20 czerwca 2019 r. zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego, zostały nałożone nowe obowiązki na wszystkie podmioty zobowiązane do stosowania przepisów ustawy prawo zamówień publicznych.</p> <p>Zamawiający zostali zobowiązani do zapewnienia minimalnych poziomów docelowych udziału niskoemisyjnych i zeroemisyjnych pojazdów w całkowitej liczbie pojazdów objętych zamówieniami publicznymi, w dwóch okresach: do końca 2025 r. i do końca 2030 r.</p> <p>Zgodnie z art. 68 a ww.:</p> <p>1) udział pojazdów kategorii M1, M2 i N1, o których mowa w art. 4 ust. 1 lit. a i b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/858 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie homologacji i nadzoru rynku pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz układów, komponentów i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów, zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 715/2007 i (WE) nr 595/2009 oraz uchylającego dyrektywę 2007/46/WE (Dz. Urz. UE L 151 z 14.06.2018, str. 1, z późn. zm.6)), zwanego dalej „rozporządzeniem 2018/858”, elektrycznych lub napędzanych wodorem, w całkowitej liczbie pojazdów tych kategorii objętych zamówieniami, o których mowa w art. 68b, do dnia 31 grudnia 2030 r., wynosił co najmniej 22%, z tym że do dnia 31 grudnia 2025 r. do tego udziału, wlicza się</p>

			<p>pojazdy hybrydowe lub napędzane gazem ziemnym o maksymalnej emisji 50 g CO₂/km i emisji zanieczyszczeń w rzeczywistych warunkach jazdy poniżej 80% dopuszczalnych wartości emisji;</p> <p>2) udział pojazdów kategorii N2 i N3, o których mowa w art. 4 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2018/858, napędzanych paliwami alternatywnymi w całkowitej liczbie pojazdów tych kategorii objętych zamówieniami, o których mowa w art. 68b, wynosił co najmniej:</p> <p>a) 7% – do dnia 31 grudnia 2025 r., b) 9% – od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2030 r.;</p> <p>3) udział autobusów zaliczanych do kategorii M3, o której mowa w art. 4 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2018/858, klasy I i klasy A, o których mowa w art. 3 pkt 2 i 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 661/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie wymagań technicznych w zakresie homologacji typu pojazdów silnikowych dotyczących ich bezpieczeństwa ogólnego, ich przyczep oraz przeznaczonych dla nich układów, części i oddzielnych zespołów technicznych (Dz. Urz. UE L 200 z 31.07.2009, str. 1, z późn. zm.7)), wykorzystujących do napędu paliwa alternatywne, w całkowitej liczbie autobusów objętych zamówieniami, o których mowa w art. 68b, z zastrzeżeniem że połowa tego udziału ma być osiągnięta przez autobusy zeroemisyjne, wynosił co najmniej:</p> <p>a) 32% – do dnia 31 grudnia 2025 r., b) 46% – od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2030 r.</p> <p>W przypadku realizacji zadań publicznych (także w zakresie wywozu odpadów) JST powyżej 50 tys. mieszkańców, zobowiązane są do zapewnienia minimalnego udziału pojazdów elektrycznych lub napędzanych gazem ziemnym zgodnie z art. 68 ust 2 oraz art. 35 ust 2 i 3 ustawy dnia 11 stycznia 2018 r. <i>o elektromobilności i paliwach alternatywnych</i>.</p> <p>Udział ten wynosi co najmniej 10% od dnia 1 stycznia 2022 r., oraz 30 % od dnia 1 stycznia 2025 r. Ponadto w przypadku zamówień publicznych o wartości równej lub przekraczającej progi unijne, których przedmiotem są usługi oznaczone kodem CPV 90511000-2, wywóz odpadów, wszyscy zamawiający zobowiązani są do zapewnienia minimalnego udziału pojazdów nisko i zeroemisyjnych zgodnie z art. 68a. ustawy o elektromobilności.</p>
	Uprzywilejowanie transportu zbiorowego, rowerów i ruchu pieszego.	Jednostki Samorządu Terytorialnego	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Miasta w Polsce podejmują szereg inicjatyw na rzecz promowania ekologicznych form transportu w tym transportu zbiorowego i rowerowego. Przykładem może być np. Rada Miejska w Grodzisku Mazowieckim przyjęła uchwałę nr 749/2022 z dnia 25 maja 2022 r. w sprawie przyjęcia „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2022-2030” która zakłada funkcjonowanie oraz rozwój nowoczesnego i proekologicznego transportu zbiorowego, spełniającego oczekiwania pasażerów – w sposób tworzący z tego transportu realną alternatywę dla podróży realizowanych własnym samochodem</p>

			osobowym, dostępnego także dla osób o ograniczonej zdolności ruchowej.
	Ograniczenie emisji z sektora transportu poprzez racjonalizację organizacji spotkań, posiedzeń i konferencji na rzecz połączeń on-line (ograniczenia dotyczące fizycznego przemieszczenia się wpływają znacząco na ograniczenie natężenia transportu, w tym ruchu samochodowego zarówno lokalnie, jak i w skali kraju).	administracja rządowa oraz samorządowa, na wszystkich szczeblach zarządzania	<p>ZADANIE ZREALIZOWANE - KONTYNUACJA</p> <p>Od czasu wybuchu epidemii COVID-19 w 2020 r. administracja rządowa wdrożyła możliwość odbywania w trybie on-line dla większości spotkań i konferencji organizowanych przez administrację rządową. Ponadto w roku 2022 procedowana była ustawa o zmianie ustawy - <i>Kodeks pracy</i> oraz <i>niektórych innych ustaw</i> (Dz. U. z 2023 r. poz.240), która wprowadziła możliwość pracy zdalnej. Zgodnie z nowelizacją ustawy, praca może być wykonywana w dowolnym wskazanym przez pracownika i uzgodnionym z pracodawcą miejscu. Zmiany weszły w życie w 2023 roku.</p>
	Kontynuacja rozwoju i wdrażania Inteligentnych Systemów Transportowych.	Jednostki Samorządu Terytorialnego	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Inteligentne systemy transportowe (ITS) takie jak dostęp do nawigacji satelitarnej na bazie GPS (w przyszłości GALILEO), systemy „zielonej fali” w sygnalizacji świetlnej ruchu miejskiego, karty miejskie i bilety elektroniczne do 2010 r. nie były w Polsce powszechnie wykorzystywane. W latach 2010-2014 trwały intensywne prace mające na celu wdrożenie kilkudziesięciu projektów ITS w skali kraju. Projekty związane z inwestycjami w ITS w polskich miastach oraz na drogach wojewódzkich i krajowych były kontynuowane i rozszerzane w latach następnych w przypadku większości ww. przedsięwzięć, co potwierdzają dane z lat 2014-16. Wdrożenia ITS rozpoczęły wprowadzanie rozwiązań telematycznych umożliwiających efektywne, ekonomiczne i bezpieczne wykorzystanie istniejącej infrastruktury transportowej. Realizacja projektów wpłynęła na ochronę użytkowników infrastruktury, redukcję negatywnego oddziaływania transportu na środowisko, kształtowanie dalszego rozwoju branży transportowej z uwzględnieniem współczesnych trendów i możliwości informatyzacji. Aktualnie rozwijane są usługi ITS dedykowane pasażerom i kierowcom. Brakuje jednakże dostępu do danych publicznych w celu umożliwienia oferowania aplikacji dostosowanych do potrzeb. W tym celu rozpoczęto budowę Krajowego Punktu Dostępnego (KPD) do danych o ruchu. KPD stanowi element programu Krajowy System Zarządzania Ruchem. Zgodnie z Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku priorytetem jest promowanie ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportowych, działania na rzecz wdrażania inteligentnych systemów transportowych, w tym stworzenie krajowego programu promującego wykorzystanie w większym niż dotychczas zakresie instrumentów i metodologii SUMP (Planu zrównoważonej mobilności miejskiej). Realizacja tych działań jest przewidziana do roku 2030.</p>
	Wprowadzenie systemu monitorowania emisji z transportu, pozwalającego na bieżący monitoring wpływu ruchu drogowego na jakość powietrza,	minister właściwy ds. klimatu, minister właściwy ds. transportu, Jednostki	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W przypadku świadczenia lub zlecenia świadczenia usługi komunikacji miejskiej, jednostka samorządu terytorialnego powyżej 50 tys. mieszkańców zobowiązana jest</p>

	<p>obejmującego:</p> <p>-system automatycznego pomiaru natężenia i struktury ruchu pojazdów oraz prędkości odcinkowych pojazdów (wykorzystanie systemu kamer rozpoznających numery rejestracyjne pojazdów),</p> <p>-wykorzystanie modelowania natężenia i struktury ruchu dla wszystkich odcinków dróg w mieście oraz prowadzenie obliczeń prognostycznych.</p>	Samorządu Terytorialnego	<p>do zapewnienia minimalnego udziału autobusów zeroemisyjnych lub autobusów napędzanych biometanem zgodnie z art. 36 oraz art. 68 ust 4 ustawy dnia 11 stycznia 2018 r. o <i>elektromobilności i paliwach alternatywnych</i> (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1083). Minimalne udziały wynoszą: 5% – od 1 stycznia 2021 r.; 10% – od 1 stycznia 2023 r.; 20% – od 1 stycznia 2025 r. oraz 30 % od 1 stycznia 2028 r.</p> <p>Stan realizacji wymogów monitorowany jest poprzez nałożenie na jednostki samorządu terytorialnego corocznego obowiązku sprawozdawczego w powyższym zakresie.</p>
Średnioterminowe (do roku 2030)	Rozwój transportu niskoemisyjnego, w szczególności dążenie do zeroemisyjnej komunikacji publicznej w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców.	minister właściwy ds. klimatu i energii, Jednostki Samorządu Terytorialnego, przedsiębiorstwa komunikacji miejskiej	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Zadanie realizowane jest po przez wdrażanie przepisów ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych (jw.) oraz system programów NFOŚiGW dofinansowujących zakup pojazdów elektrycznych lub niskoemisyjnych.</p>
	Elektryfikacja transportu.	minister właściwy ds. klimatu i energii	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W celu dalszego przyspieszenia rozwoju elektromobilności i zwiększenia liczby poruszających się po Polskich drogach samochodów i autobusów zeroemisyjnych, Ministerstwo Klimatu i Środowiska wraz z nadzorowanym Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uruchomiło programy wsparcia obejmujące zarówno pojazdy zeroemisyjne jak i infrastrukturę ładowania i tankowania wodoru:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) program priorytetowy pod nazwą „Zielony Transport Publiczny”, b) program wsparcia zakupu bądź leasingu pojazdów zeroemisyjnych „Mój Elektryk, c) program „Wsparcie infrastruktury do ładowania pojazdów elektrycznych infrastruktury do tankowania wodoru”, d) program „Rozwój infrastruktury elektroenergetycznej na potrzeby rozwoju stacji ładowania pojazdów elektrycznych”.
	Wdrożenie dokumentu PSW, która będzie stanowić znaczący krok w rozwoju zielonego transportu miejskiego.	minister właściwy ds. klimatu i energii	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W działania wdrożeniowe dokumentu PSW wpisuje się również Program Zielony Transport Publiczny. Ogłoszony przez NFOŚiGW program „Nowa Energia” ma charakter przekrojowy i wspiera jednocześnie kilka celów PSW. Program ma na celu podniesienie poziomu innowacyjności gospodarki poprzez wsparcie wdrożenia projektów w zakresie nowoczesnych technologii energetycznych, ukierunkowanych na rozwój bezemisyjnej energetyki i przemysłu. Cel Programu jest realizowany w 6 obszarach, w tym w obszarze: Produkcja, transport, magazynowanie i wykorzystanie wodoru będą to przedsięwzięcia pozwalające na dostępność i wykorzystanie wodoru</p>

			w transporcie drogowym, kolejowym lub wodnym. W wyniku analizy wniosków złożonych w ramach Programu Nowa Energia, NFOŚiGW w sierpniu 2022 r. zatwierdził dofinansowanie jednego projektu w obszarze: Produkcja, transport, magazynowanie i wykorzystanie wodoru, to jest budowę zakładu produkcyjnego innowacyjnych autobusów wodorowych.
	Projekty zmniejszające emisje w portach morskich.	minister właściwy ds. gospodarki morskiej	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI

Kierunek interwencji 3 - Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska

„Miasto z Klimatem”

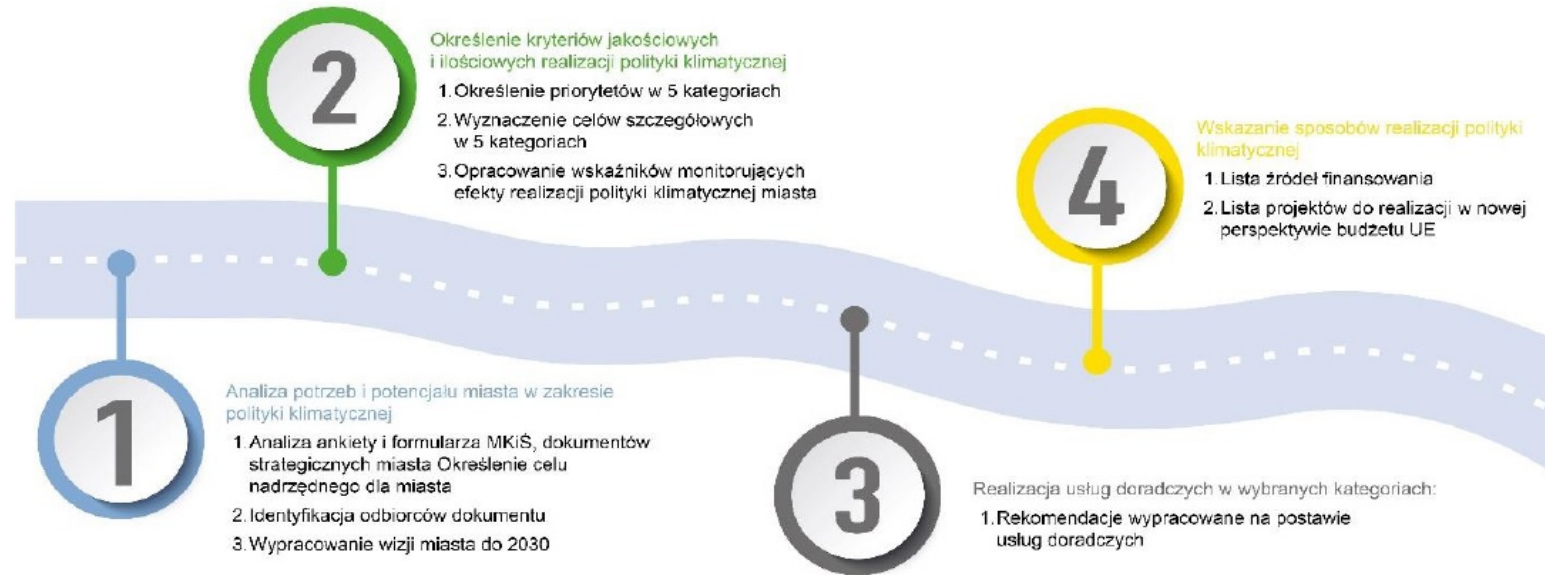
W roku 2021 w ramach inicjatywy „Miasto z Klimatem” (dalej MzK) Ministerstwo Klimatu i Środowiska przeprowadziło analizę działań klimatyczno-środowiskowych miast. Przeglądem objęto działania miejskie w pięciu kategoriach: jakość powietrza, zieleń miejska, transport zeroemisyjny, transformacja energetyczna oraz retencja miejska. W wyniku przeprowadzonej oceny wybrano pięć miast, które otrzymały tytuły „Miasta z Klimatem”. Dodatkowo 14 miast otrzymało wyróżnienia.

Wyróżnione miasta zaproszono do udziału i współpracy w programie doradztwa strategicznego. Ostatecznie 15 miast przystąpiło do udziału w projekcie. W ramach wsparcia eksperckiego opracowywane są dla miast Mapy Drogowe Transformacji Klimatycznej oraz dostarczany szereg dodatkowych usług. Są one świadczone przez czołowych ekspertów z zakresu transformacji energetycznej i adaptacji do zmian klimatu z 4 instytucji podległych Ministerstwu Klimatu i Środowiska: Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych, Instytut Badawczy Leśnictwa czy Narodowe Centrum Badań Jądrowych.

Wsparcie eksperckie oferowane laureatom inicjatywy Miasto z Klimatem przez instytucje eksperckie ma za zadanie pomóc miastom w zaplanowaniu rozwiązań, które przyspieszą ich pro-klimatyczną transformację. Miasta otrzymają wsparcie w wypracowaniu Mapy Drogowej Transformacji, realizacji jej celów lub aktualizacji własnych planów w poszczególnych kategoriach MzK. W ramach inicjatywy MzK miastom przysługuje wsparcie eksperckie w pięciu kategoriach: jakość powietrza, zieleń miejska, transport zeroemisyjny, transformacja energetyczna, retencja miejska. Dla każdej z tych kategorii został przygotowany zbiór elementów wsparcia eksperckiego pozwalających miastom zaplanować nie tylko najbardziej pożądane działania, ale i opracować takie projekty, które będą mieć największe szanse na zdobycie finansowania w Nowej Perspektywie Finansowej 2021-2027. Wsparcie eksperckie stanowi autorskie rozwiązania ma wchodzących w skład konsorcjum instytucji.

W nowej, wymagającej rzeczywistości Mapy Drogowe Transformacji Klimatycznej projektu Miasto z Klimatem to plan działań i przepustka do dostosowania polityki każdego samorządu do obowiązującej polityki klimatycznej zarówno na poziomie krajowym jak i europejskim. Dokumenty te zmobilizują miasta do efektywniejszego i sprawniejszego podejmowania działań mitygacyjnych i adaptacyjnych oraz wyznaczą ich kierunki rozwoju w 5 kategoriach: jakość powietrza, zieleń miejska, transformacja energetyczna, transport zeroemisyjny, retencja miejska.

Proces opracowania Mapy Drogowej Transformacji

Aktualizacja podręcznika dla opracowywania Miejskich Planów Adaptacji (MPA)

W związku z przeznaczeniem części środków w ramach programu FEnIKS dla miast uczestniczących w projekcie MPA44 oraz zmian krajowej legislacji (m.in. *projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo Ochrony Środowiska i niektórych innych ustaw* UD246), Ministerstwo Klimatu i Środowiska planuje aktualizację podręcznika dla opracowywania MPA. Realizacja tego zadania przyczyni się do poprawy planowania strategicznego w jednostkach samorządu terytorialnego w zakresie ich adaptacji do zmian klimatu.

Reforma systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego

Jak przekazało Ministerstwo Rozwoju i Technologii procedowana jest reforma systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego w formie nowelizacji ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, która wprowadza ułatwienia inwestycyjne pośrednio wpływające na realizację działań zawartych w rozdziale 10 KPOP.

W nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zawarto szereg rozwiązań znacząco ułatwiających lokalizację OZE jak chociażby instytucję ZPI, czyli planu miejscowego uchwalanego na wniosek i z udziałem inwestora, czy wprowadzenie procedury uproszczonej uchwalenia planu miejscowego, która zakłada zrównanie czasu uchwalenia planu miejscowego z wydaniem decyzji o warunkach zabudowy. Jednocześnie zlikwidowany został obowiązek ujawniania obszarów lokalizacji OZE w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Zastępujące studia plany ogólne w sposób dużo bardziej liberalny będą określały obszary, na których dopuszczalne będzie sytuowanie OZE. Dodano ponadto zapisy dopuszczające lokalizację zamontowanych na budynku instalacji odnawialnych źródeł energii wykorzystujących do wytwarzania energii wyłącznie energię promieniowania słonecznego oraz

mikroinstalacji, w każdym terenie dopuszczającym lokalizację budynków, również w przypadku innego przeznaczenia terenu niż produkcyjne, jeśli ustalenia planu miejscowego nie zakazują lokalizacji takich instalacji.

Celem powyższych przepisów jest wprowadzenie ułatwień dla lokalizowania instalacji odnawialnych źródeł energii przy jednoczesnym zapewnieniu ład przestrzennego, ograniczeniu negatywnego oddziaływania instalacji i uniknięciu powstawania konfliktów przestrzennych. Jest to ważne nie tylko z punktu widzenia właścicieli nieruchomości, które znajdują się w obszarze oddziaływania instalacji, ale także dla samych firm realizujących inwestycje OZE, których lokalizacja opatrzona zostanie silniejszą legitymizacją społeczną.

Dane zebrane przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska z 32 miast w Polsce

W ramach realizacji działań monitorujących i sprawozdawczości z wdrożenia polityki, dotyczącej jakości powietrza, zawartej w dokumencie pn. „Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. i 2040 r.)” (dalej aKPOP) Ministerstwo Klimatu i Środowiska poprosiło jednostki samorządowe w 46 największych miastach w Polsce o przekazanie danych z wykonanych inwestycji i działań w zakresie jakości powietrza, w powiązaniu z obszarami polityk odnoszących się do sektora bytowo-komunalnego, czystej energii, ciepła, odnawialnych źródeł energii czy transportu. W ramach prac poproszono o informacje wszystkie urzędy marszałkowskie i urzędy miast, w których GIOŚ prowadzi ocenę jakości powietrza, tj: Koszalin, Szczecin, Kalisz, Poznań, Olsztyn, Jastrzębie-Zdrój, Rybnik, Żory, Elbląg, Bytom, Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jaworzno, Katowice, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Tychy, Zabrze, Kielce, Gdańsk, Gdynia, Sopot, Częstochowa, Białystok, Bielsko-Biała, Warszawa, Rzeszów, Kraków, Opole, Łódź, Płock, Lublin, Radom, Bydgoszcz, Tarnów, Wrocław, Zielona Góra, Gorzów Wielkopolski, Włocławek, Toruń, Wałbrzych, Legnica.

Poniższa tabela odnosząca się do kierunku interwencji nr 3 – Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska, zawiera zestawienie najważniejszych informacji. Szczegółowe dane zostały przedstawione w załączniku nr 2 do sprawozdania.

Ramy czasowe	Nazwa działania	Institucja odpowiedzialna	Podjęte działania/status zadania
Krótkoterminowe (do roku 2025)	Od 2025 r. budowa budynków użyteczności publicznej w systemie budownictwa inteligentnego w miastach powyżej 50 tysięcy mieszkańców.	minister właściwy ds. budownictwa we współpracy z samorządowymi władzami miejskimi	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI Żadne z zapytanych 46 miast nie prowadziło budowy budynku użyteczności publicznej w systemie budownictwa inteligentnego. Będzie to temat podczas spotkań w ramach mechanizmów monitorowania realizacji założeń aktualizacji Krajowego Programu Ochrony Powietrza. Prowadzone są różne prace przygotowawcze, takie jak badania i analizy możliwości realizacji, np.: „Analiza rozwoju budynków o standardzie budynku zrównoważonego inteligentnego” przeprowadzona przez prof. dr hab. inż. ANNA SOBOTKA, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie i mgr inż. MARCIN MALIG, Cavatina GW Sp. z o.o. W badaniach dokonano analizy budynku o standardzie zbliżonym do standardu budynku inteligentnego, spełniającego wszystkie wymagania wynikające z zasad projektowania budynków dla bezpiecznego użytkowania oraz zasad budownictwa zrównoważonego, w szczególności pasywnego. Na podstawie wyników ww. badanie będzie można lepiej realizować konkretne zadania w terenie. Proces ten został zapoczątkowany przez firmy, które swoje nowe siedziby budowały w ww. systemie, jak również nielicznych właścicieli jednorodzinnych domów mieszkalnych.
	Budowa/rozbudowa inteligentnego zarządzania	samorządowe władze	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI

	komunikacyjną infrastrukturą miejską we wszystkich miastach powyżej 100 tysięcy mieszkańców.	miejskie/ przedsiębiorstwa budowlane	<p>Wśród 34 miast, które przekazały dane MKiŚ, z 46 zapytanych, 10 prowadziło prace we wdrożeniu inteligentnych systemów zarządzania komunikacją miejską. Stanowi to 29 % ośrodków miejskich, które przekazały dane.</p> <p>Inteligentne systemy transportowe zyskują na popularności. Całkowite zapotrzebowanie na inteligentne systemy transportowe zwiększa się wyraźnie z powodu rosnącej liczby pojazdów i urbanizacji, co przekłada się na zatłoczenie przestrzeni miejskiej, prowadzi do wzrostu popytu na bardziej zaawansowaną infrastrukturę oraz systemy do zarządzania ruchem i brakiem przestrzeni. Jak wynika z ogólnej analizy plany i przymiarki, a nawet nieliczne realizacje, przynajmniej szacunkowych inteligentnych systemów transportowych.</p>
	Wymiana co najmniej 30% floty autobusów i pojazdów miejskich na niskoemisyjne.	samorządowe władze miejskie, przedsiębiorstwa komunikacji miejskiej	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Wśród 34 rozpytanych miast, które przekazały dane MKiŚ, 19 realizowało działania wpisujące się w zadanie. Stanowi to 56 % z największych ośrodków miejskich. W ramach tych działań w roku 2022 zakupiono 33 autobusy zeroemisyjne, 69 autobusów o normie spalania Euro 6 lub zasilanych gazem oraz 10 stacji ładowania autobusów elektrycznych.</p>
	Rozbudowa istniejących miejskich linii tramwajowych i budowa linii trolejbusowych - co najmniej 10 km w miastach ponad 100 tysięcy mieszkańców.	samorządowe władze miejskie, przedsiębiorstwa komunikacji miejskiej	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Wśród miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., które przekazały dane MKiŚ, 7 realizowało rozbudowywało swoją sieć komunikacji tramwajowej lub trolejbusowej. Stanowi to 21 % z największych ośrodków miejskich. W ramach tych działań w roku 2022 oddano do użytku ponad 128 km sieci.</p> <p>W Warszawie prowadzone są rozległe prace w celu doprowadzenia transportu szynowego do osiedli pozbawionych komunikacji, w tym tramwajów czy metra. W ramach największego w Polsce programu inwestycji tramwajowych trwają prace nad ponad 11 kilometrami nowych tras tramwajowych, m. in. na ulicy Kasprzaka, Gagarina i do Wilanowa. Ponadto na terenie Annapola powstaje najnowocześniejsza zajezdnia tramwajowa w Polsce.</p>
	Zwiększenie o 20% długości ścieżek rowerowych i o 10% pieszych zielonych ciągów komunikacyjnych poprzez ich rozbudowę lub budowę.	samorządowe władze miejskie	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W miastach realizowana jest także rozbudowa sieci ścieżek rowerowych, jak też przynajmniej w części miast pojawiają się załączkowe rozwiązania pieszych zielonych ciągów komunikacyjnych, pod postacią „Szkolnych ulic”. Wśród rozpytanych miast, które przekazały dane MKiŚ, 17 rozbudowywało swoją sieć komunikacji tramwajowej lub trolejbusowej. Stanowi to 21 % z największych ośrodków miejskich. W ramach tych działań w roku 2022 oddano do użytku ponad 747 km ścieżek rowerowych.</p> <p>Na przykładzie Warszawy oceniono, że sieć rowerowa liczy już ok. 718 km tras, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 521 km dróg dla rowerów

			<ul style="list-style-type: none"> • 80,5 km ciągów pieszo-rowerowych • 52,5 km pasów rowerowych • 64 km ulic z kontraruchem, oraz • ponad 28 tysięcy stojaków rowerowych <p>Nowe odcinki mają przede wszystkim łączyć istniejące trasy w spójną sieć, tak by umożliwić podróżowanie rowerem na dłuższych trasach. W listopadzie 2010 r. stolica ustanowiła dodatkowe normy podnoszące jakość nowo budowanych tras rowerowych, które nakazują m.in. budowę dróg dla rowerów z asfaltu, z tego materiału wykonane jest już ponad 76% wszystkich tras.</p> <p>Począwszy od 2012 r. Warszawie funkcjonuje Veturilo, czyli sieć wypożyczalni rowerów publicznych. Do dyspozycji rowerzystów jest ponad 300 stacji i ok. 4500 rowerów.</p> <p>W celu usprawnienia realizacji działań związanych z rozbudową ścieżek rowerowych, już wiele lat temu powołano w Warszawie Pełnomocnika Prezydenta m.st. Warszawy ds. komunikacji rowerowej.</p>
	Zwiększenie powierzchni parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem o 3%.	samorządowe władze miejskie, przedsiębiorstwa zarządzające zielenią miejską	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W roku 2022 w miastach, do których wystąpiono z wnioskiem o przedstawienie informacji nt, prowadzonych działań z AKPOP, realizowane były również działania zwiększające powierzchnie zielone w obszarze miejski. W 2022 r. 12 miast odnotowało powiększenie przestrzeni parków i zieleńców co powiększyło ją o ponad 721 ha. Stanowi to 35 % z największych ośrodków miejskich.</p>
	Czyszczenie dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych oraz ulic na mokro w okresie wiosennym, letnim i jesiennym, w okresach bezdeszczowych.	samorządowe władze miejskie	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W większości miast prowadzone są czyszczenia dróg i ulic na mokro. Wśród rozpytanych miast, które przekazały dane MKiŚ, 21 prowadziło działania wpisujące się zadanie. Stanowi to 62 % z największych ośrodków miejskich. W ramach tych działań w roku 2022 oczyszczono na mokro w całym roku kalendarzowym ponad 60 499 km dróg.</p>
	Określenie warunków optymalnego przewietrzania miasta dla potrzeb odpowiedniego planowania przestrzennego i zapewnienia odpowiedniej jakości powietrza	samorządowe władze miejskie	<p>ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI</p> <p>MKiŚ planuje aktualizację podręcznika dla opracowywania Miejskich Planów Adaptacji. W ramach realizacji tego zadania planowane jest uwzględnienie wytycznych dla potrzeb odpowiedniego planowania przestrzennego i zapewnienia odpowiedniej jakości powietrza.</p>
Średnioterminowe (do roku 2030)	W ramach przeprowadzanych planowo remontów budynków miejskich przekształcenie ich w energooszczędne, inteligentne i budowa nowych wyłącznie inteligentnych budynków w miastach.	samorządowe władze miejskie/ przedsiębiorstwa budowlane	<p>ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI</p> <p>Zadanie do przedyskutowania w ramach mechanizmu wdrażania i monitoringu aKPOP.</p>
	Budowa/rozbudowa inteligentnego zarządzania	samorządowe władze	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI

całą infrastrukturą miejską, przynajmniej w miastach powyżej 100 tysięcy mieszkańców	miejskie/ przedsiębiorstwa komunikacji miejskiej	Kontynuacja zadań krótkoterminowych.
Wymiana co najmniej 70% floty komunikacji miejskiej na niskoemisyjne.	samorządowe władze miejskie/ przedsiębiorstwa komunikacji miejskiej	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI Kontynuacja zadań krótkoterminowych.
Rozbudowa linii tramwajowych i trolejbusowych co najmniej 10 km w miastach ponad 50 tysięcy mieszkańców.	samorządowe władze miejskie/ przedsiębiorstwa komunikacji miejskiej	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI Zadanie do przedyskutowania w ramach mechanizmu wdrażania i monitoringu aKPOP
Budowa i rozbudowa inteligentnego zarządzania infrastrukturą komunikacyjną w miastach ponad 50 tysięcy mieszkańców.	samorządowe władze miejskie	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI Zadanie do przedyskutowania w ramach mechanizmu wdrażania i monitoringu aKPOP
Zwiększenie o 10% długości ścieżek rowerowych i pieszych zielonych ciągów komunikacyjnych poprzez ich rozbudowę lub budowę.	samorządowe władze miejskie	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI Kontynuacja zadań krótkoterminowych.
Zwiększenie powierzchni parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem o 6 %.	samorządowe władze miejskie, przedsiębiorstwa zarządzające miejskimi terenami zielonymi	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI Kontynuacja zadań krótkoterminowych.
Czyszczenie dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych oraz ulic na mokro w okresie wiosennym, letnim i jesiennym, w okresach bezdeszczowych.	samorządowe władze miejskie	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI Kontynuacja zadań krótkoterminowych.

Kierunek interwencji 4 – Zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój odnawialnych źródeł energii

Ramy czasowe	Nazwa działania	Instytucja odpowiedzialna	Podjęte działania/status zadania
Krótkoterminowe (do roku 2025)	<p>Zwiększenie udziału OZE w gospodarstwach domowych poprzez realizację działań promujących ich wykorzystanie, w tym regulacji: ułatwiających przyłączanie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej, przedłużających wsparcie systemowe i inwestycyjne.</p>	<p>minister właściwy ds. klimatu i energii</p>	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W ostatnich latach nastąpił intensywny rozwój zarówno energetyki wielkoskalowej, jak i obywatelskiej, o czym świadczy gwałtowny przyrost liczby mikroinstalacji fotowoltaicznych. Zgodnie z danymi ARE na dzień 31 grudnia 2022 r. OZE na rynku jest 1 193 353 mikroinstalacji prosumenckich o łącznej mocy zainstalowanej 8 626 MW. Dominują instalacje PV, których jest 1 193 053 o łącznej mocy zainstalowanej 8 777,2 MW. W kolejnych latach prognozowany jest dalszy dynamiczny rozwój sektora i wzrost liczby mikroinstalacji.</p> <p>Dużą rolę w dynamicznym rozwoju tego sektora odegrał Program „Mój Prąd”, którego kolejne edycje są uruchamiane każdego roku. Wsparcie jakie można otrzymać na własną instalację PV. W I kwartale 2022 ruszyła kolejna, czwarta edycja – wraz z wsparciem także na przydomowe magazyny energii. W ramach wszystkich edycji programu wypłacono już 410 265 dofinansowań do projektów instalacji PV na łączną kwotę 1 733 799 227 zł. Dzięki Programowi zredukowano emisję CO₂ o 1 894 711 384 kg/rok.</p>
	<p>Promocja prosumpcji energii oraz zrzeszania się w strukturach spółdzielni energetycznych, klastrów energetycznych czy innych form społeczności energetycznych, których celem będzie wspólne wytwarzanie i wykorzystywanie wyprodukowanej energii lokalnie poprzez opracowanie regulacji prawnych w tym zakresie</p>	<p>minister właściwy ds. klimatu i energii</p>	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Nowelizacja <i>ustawy o odnawialnych źródłach energii z 29 października 2021 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 2376)</i> – od 1 kwietnia 2022 r. wprowadziła nowy system rozliczeń prosumentów tj. net-billing. System net-billing, zakłada odrębne rozliczenie wartości (nie ilości) energii elektrycznej wprowadzonej do sieci elektroenergetycznej i energii elektrycznej pobranej z tej sieci. Wprowadzenie nowego systemu rozliczeń dla prosumentów, wiąże się z wieloma pozytywnymi skutkami zarówno dla lokalnego rynku energii, jak i samych prosumentów. Prosument stał się aktywnym i bardziej świadomym uczestnikiem rynku energii, który dąży do zwiększenia autokonsumpcji energii i do pobierania jej wtedy, kiedy jest tańsza. Takie podejście umożliwia zapewnienie większego bezpieczeństwa lokalnych sieci elektroenergetycznych oraz elastyczności systemu elektroenergetycznego. Wdrożony system net-billingu zachęca do autokonsumpcji energii elektrycznej w gospodarstwach domowych. Ponadto, od 1 kwietnia 2022 r. wprowadzona została instytucja prosumenta zbiorowego, który może działać w budynku wielolokalowym. Jest to kolejny etap rozwoju rynku prosumenckiego, szczególnie uwzględniający jego rozwój na obszarach miejskich, gdzie mieszkańcy wielolokalowych budynków otrzymują możliwość włączenia się do energetyki prosumenckiej.</p> <p>Jednocześnie, w ustawie wprowadzona została instytucja prosumenta wirtualnego. Przepisy w tym zakresie zaczną obowiązywać od 2 lipca 2024 r. Jest to związane z wejściem w życie Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii, który zacznie</p>

			<p>działać 1 lipca 2024 roku. Oznacza to, że gdyby z różnych przyczyn - np. braku możliwości montażu instalacji w miejscu odbioru energii elektrycznej - odbiorca końcowy nie będzie miał możliwości działania jako prosument energii odnawialnej, ani jako prosument zbiorowy energii odnawialnej, to ustawa przewiduje, że będzie mógł wytwarzać energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby w instalacji odnawialnego źródła energii przyłączonej do sieci w innym miejscu, niż jego miejsce zamieszkania (miejsce dostarczania energii elektrycznej). Dzięki tym przepisom, potencjalnie nawet 13 mln gospodarstw domowych będzie mieć szansę na dostęp do taniej i czystszej energii.</p> <p>Projekt <i>ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UC99)</i> – propozycja rozwiązań dla klastrów energii, obejmujących usprawnienia administracyjno-prawne i dedykowany system wsparcia. Mechanizm wsparcia obejmuje zwolnienie z opłaty OZE, opłaty kogeneracyjnej, akcyzy, oraz obowiązków związanych ze świadectwami pochodzenia i świadectwami efektywności energetycznej, a także dodatkowe korzyści w odniesieniu do kosztów usług dystrybucji, których wysokość zależy będzie od osiągnięcia odpowiedniego poziomu zużycia własnego dla danej godziny okresu rozliczeniowego. Projekt został skierowany do dalszych prac na etapie Stałego Komitetu Rady Ministrów.</p> <p>Projekt <i>ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne i ustawy o odnawialnych źródłach energii (UC74)</i> W nowelizowanym akcie prawnym wprowadza się ramy prawne do funkcjonowania obywatelskich społeczności energetycznych, reguluje ich prawa i obowiązki, w tym prawo odbiorcy do przystąpienia do obywatelskiej społeczności energetycznej przy zachowaniu pełni praw konsumenckich i do opuszczenia społeczności bez sankcji. Stworzenie ram prawnych działania obywatelskich społeczności energetycznych ma na celu umożliwienie odbiorcom końcowym energii elektrycznej bezpośredniego udziału w wytwarzaniu, zużyciu oraz dzieleniu się energią elektryczną z innymi odbiorcami. Ma przyczynić się także do zwiększenia efektywności energetycznej na poziomie gospodarstw domowych dzięki zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej i obniżeniu cen dostaw.</p> <p>27 stycznia 2023 roku projekt został skierowany do rozpatrzenia przez Komisję Prawniczą.</p>
	Rozwój magazynów energii elektrycznej i ciepłej.	minister właściwy ds. energii	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W ramach kolejnej edycji „MÓJ PRĄD” programu dofinansowującego prosumentów dodano dofinansowanie do własnych magazynów energii.</p>
	Promocja wykorzystania pomp ciepła oraz instalacji fotowoltaicznych, w tym jako rozwiązania pakietowego, które minimalizuje poziom zanieczyszczeń.	minister właściwy ds. klimatu i energii	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Uruchomiono program „Moje Ciepło” dofinansowujące pompy ciepła dla nowo powstających budynków mieszkalnych, a w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze” zaplanowano zwiększenie kwoty dofinansowujące wyminę pieców</p>

			pozaklasowych na pompy ciepła.
	Uruchomienie instalacji P2G klasy co najmniej 1 MW celem wsparcia stabilizacji pracy sieci dystrybucyjnych.	minister właściwy ds. energii	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
	Współspalanie wodoru w turbinach gazowych i konwersja istniejących instalacji.	minister właściwy ds. energii	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
	Uruchomienie instalacji do produkcji wodoru z niskoemisyjnych źródeł, procesów i technologii o łącznej mocy min. 50 MW: wody w procesie elektrolizy, biomasy w technologii zgazowania, fermentacji lub pirolizy, biogazu w procesie reformingu parowego, biometanu w procesie reformingu parowego, odpadów w technologii zgazowania, termicznego przetwarzania lub procesie pirolizy, gazów odpadowych, węglowodorów w procesie reformingu parowego z wykorzystaniem CCS/CCU, węgla w procesie zgazowania z wykorzystaniem CCS/CCU, technologii IGCC oraz IFGC oraz innych niskoemisyjnych procesów i technologii pozyskiwania wodoru.	minister właściwy ds. energii	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) odpowiada za prowadzenie programu pod nazwą „ <i>Nowe technologie w zakresie energii</i> ”. W ramach obszaru tematycznego nr T3 „ <i>Technologie wytwarzania i wykorzystania wodoru</i> ” cztery wnioski zostały wybrane do dofinansowania. W dniu 26 września 2022 r. zostały podpisane umowy o dofinansowanie z wszystkimi wnioskodawcami, których projekty zostały pozytywnie ocenione w ramach I edycji programu. Realizacja projektów rozpoczęła się w dniu 3 października 2022 roku.
	Nowelizacja ustawy o OZE w celu rozwoju wykorzystania biogazu i biometanu.	minister właściwy ds. energii	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI Nowelizacja ustawy o OZE (projekt UC99) przewiduje wprowadzenie rozwiązań prawnych w zakresie opracowania procedur administracyjnych dotyczących rejestrowania i monitorowania działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania biometanu tj. wprowadzenie definicji biometanu oraz wyłączenie pojęcia biogaz rolniczy z definicji biogazu; określenie zasad prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania biogazu lub biometanu z biogazu; rozszerzenie zakresu rozdziału 3 ustawy OZE o zasady i warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania biometanu z biogazu rolniczego; poszerzenie obszaru działalności spółdzielni energetycznych o możliwość wytwarzania biometanu; uchylene przepisów dotyczących wniosku o wydanie urzędowego potwierdzenia efektu zachęty oraz przepisów mówiących o świadectwie pochodzenia biogazu rolniczego; wprowadzenie gwarancji pochodzenia dla biometanu i poszerzenie zakresu przedmiotowego rejestru gwarancji pochodzenia o dane dotyczące gwarancji pochodzenia biometanu. Projekt został skierowany do dalszych prac na etapie Stałego Komitetu Rady Ministrów.

	Uruchomienie wytwarzania gazów syntetycznych w procesie metanizacji wodoru oraz wykorzystanie niskoemisyjnego wodoru w produkcji amoniaku.	minister właściwy ds. energii	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
Średnioterminowe (do 2030 r.)	Zwiększenie wykorzystania biogazu i biometanu w ramach przygotowywanego projektu nowelizacji ustawy o zmianie ustawy o OZE.	minister właściwy ds. energii	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Nowelizacja ustawy o OZE (projekt UC99) przewiduje wprowadzenie rozwiązań prawnych w zakresie opracowania procedur administracyjnych dotyczących rejestrowania i monitorowania działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania biometanu tj. wprowadzenie definicji biometanu oraz wyłączenie pojęcia biogaz rolniczy z definicji biogazu; określenie zasad prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania biogazu lub biometanu z biogazu; rozszerzenie zakresu rozdziału 3 ustawy OZE o zasady i warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania biometanu z biogazu rolniczego; poszerzenie obszaru działalności spółdzielni energetycznych o możliwość wytwarzania biometanu; uchylenie przepisów dotyczących wniosku o wydanie urzędowego potwierdzenia efektu zachęty oraz przepisów mówiących o świadectwie pochodzenia biogazu rolniczego; wprowadzenie gwarancji pochodzenia dla biometanu i poszerzenie zakresu przedmiotowego rejestru gwarancji pochodzenia o dane dotyczące gwarancji pochodzenia biometanu.</p> <p>Projekt został skierowany do dalszych prac na etapie Stałego Komitetu Rady Ministrów.</p>
	Rozwój i wsparcie ciepła systemowego przy jednoczesnym jego „zazielenianiu”.	minister właściwy ds. energii	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
	Wzrost udziału technologii produkcji energii z wiatru na lądzie; powyższy wzrost mocy zainstalowanej będzie odbywać się z poszanowaniem stanowisk społeczności lokalnych, a także kosztów i możliwości bilansowania takiej energii elektrycznej.	minister właściwy ds. energii	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Zgodnie z danymi ARE na dzień 31 grudnia 2022 r. moc zainstalowana w lądowych elektrowniach wiatrowych osiągnęła poziom 8 255,9 MW. W kolejnych latach jest prognozowany dalszy przyrost instalacji wiatrowych na lądzie.</p>
	Stworzenie przyjaznego i zrównoważonego środowiska dla rozwoju umów PPA oraz CPPA czyli modelu sprzedaży energii elektrycznej z instalacji odnawialnego źródła energii, w którym sprzedaż ta odbywa się pomiędzy wytwórcą energii elektrycznej w takiej instalacji a odbiorcą - głównie odbiorcą przemysłowym lub komunalnym - na podstawie bezpośredniej umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej	minister właściwy ds. energii	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Projekt <i>ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UC99)</i> – wprowadza do ustawy – <i>Prawo energetyczne</i> z dnia 10 kwietnia 1997 r. (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1385) przepisy dotyczące umowy PPA, zdefiniowanej jako umowa sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnego źródła energii może zostać zawarta bezpośrednio pomiędzy wytwórcą, w rozumieniu art. 2 pkt 39 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych</p>

	pomiędzy takimi podmiotami na wieloletni okres.		<p>źródłach energii a odbiorcą.</p> <p>Ww. umowa określa dodatkowe względem standardowych elementów umowy sprzedaży energii elektrycznej elementy umowy sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnego źródła energii, tj. rodzaj odnawialnego źródła energii, z którego wytworzono energię elektryczną stanowiącą przedmiot tej umowy, co ma istotne znaczenie z punktu widzenia prawidłowego monitoringu tego obszaru.</p> <p>Wykonanie ww. umowy od strony technicznej możliwe jest w dwojaki sposób. W pierwszym przypadku, dostarczanie energii elektrycznej może odbywać się na podstawie umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji, w przypadku gdy strony tej umowy zostały uprzednio przyłączone do krajowej sieci elektroenergetycznej. Druga możliwość zakłada dostarczenie przedmiotu umowy za pomocą linii bezpośredniej.</p>
	Poprawa dostępu do informacji i porad związanych z wszczęciem i prowadzeniem postępowań inwestycyjnych dla podmiotów chcących założyć instalacje OZE.	minister właściwy ds. energii	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Projekt <i>ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UC99)</i> – ustanawia Krajowy Punkt Kontaktowy OZE (KPK OZE) w celu ułatwienia wszczęcia i prowadzenia postępowań dla wytwórców energii z OZE w zakresie wydawania pozwoleń i niektórych innych procedur administracyjnych oraz poprawa dostępu do porad związanych z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi.</p> <p>KPK OZE będzie powiązany organizacyjnie z ministrem właściwym ds. klimatu jako portal internetowy z domeną gov.pl właściwą dla obsługi urzędu administracji rządowej kierowanego przez ministra właściwego ds. klimatu. Takie usytuowanie KPK OZE ma za zadanie skorzystanie z funkcjonującej i popularnej strony internetowej dobrze pozycjonowanej w wyszukiwarkach internetowych. Co więcej, to rozwiązanie zapewnia bezpieczeństwo, iż wnioskodawcy korzystają z oficjalnego punktu, na którym dodawane są tylko wiarygodne i sprawdzone treści.</p> <p>KPK OZE stanowi platformę informacyjną dla wnioskodawców. Punkt ten powinien być postrzegany jako pierwszy punkt kontaktowy, w którym wnioskodawca może znaleźć informacje na temat tego, jakie pozwolenia są wymagane dla jego projektu i w jaki sposób te procedury są przeprowadzane, czyli np.: sposób załatwienia sprawy (listownie lub elektronicznie), podstawowe informacje, które powinien wiedzieć wnioskodawca przed rozpoczęciem postępowania, warunki, które trzeba spełnić, aby przystąpić do danego postępowania, czas w jakim należy załatwić sprawę, organ, właściwy do realizacji sprawy (z możliwością wyszukania za pomocą wpisania nazwy miejscowości lub kodu pocztowego), opis czynności jakie musi spełnić wnioskodawca krok po kroku, przedstawienie czynności wykonywanych przez organ wydający rozstrzygnięcie, koszt postępowania, czas trwania postępowania, odwołanie się od rozstrzygnięcia.</p>
	Rozwój lokalnych biogazowni rolniczych,	minister właściwy ds.	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI

	składowiskowych, ściekowych, w których produkowany byłby biogaz o parametrach dostosowanych do potrzeb lokalnych odbiorców.	energii	<p>Dedykowany program wsparcia rozwoju kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny przy zaangażowaniu Ministerstwa Klimatu i Środowiska (dalej: MKiŚ) oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: NFOŚiGW). Celem programu finansowanego z Funduszu Modernizacji jest zapewnienie dodatkowych zdolności wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji, zwiększenie masy odpadów poddawanych recydingowi oraz ograniczenie masy składowanych odpadów. Program ma na celu dofinansowanie kosztów budowy nowych oraz rozbudowy istniejących biogazowni wykorzystujących selektywnie zebrane bioodpady komunalne i będzie istotnym elementem wsparcia samorządów w działaniach na rzecz prowadzenia gospodarki komunalnej w gminach.</p> <p>Kolejna edycja Programu NFOŚiGW „Agroenergia”, którego celem jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym. Rodzaje dofinansowanych przedsięwzięć to biogazownie rolnicze wraz z towarzyszącą instalacją wytwarzania biogazu rolniczego oraz elektrownie wodne o mocy nie większej niż 500 kW wraz z towarzyszącymi magazynami energii</p>
	Efektywne wdrożenie morskiej energetyki wiatrowej do polskiego systemu elektroenergetycznego poprzez opracowanie przepisów wykonawczych tj. rozporządzeń wynikających z ustawy z dnia 17 grudnia 2020r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych.	minister właściwy ds. energii	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Zakończono prace nad następującymi rozporządzeniami wynikającymi z ustawy offshore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 maja 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań dla elementów zespołu urządzeń służących do wyprowadzenia mocy oraz dla elementów stacji elektroenergetycznych zlokalizowanych na morzu (Dz. U. poz. 1257) - rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 października 2022 r. w sprawie szczegółowego zakresu ekspertyz technicznych w zakresie oceny wpływu morskiej farmy wiatrowej i zespołu urządzeń służących do wyprowadzenia mocy na systemy obronności państwa oraz na system ochrony granicy państwowej na morzu (Dz. U. poz. 2115) - rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 grudnia 2022 r. w sprawie rodzajów przepływów pieniężnych uwzględnianych przy obliczeniu ceny skorygowanej i szczegółowego sposobu kalkulacji tej ceny (Dz. U. poz. 2753). <p>Dodatkowo, w ramach ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. z 2022 r. poz. 2687, z 2023 r. poz. 295), zaproponowano ułatwienia, które pozytywnie wpłyną na dalszy rozwój morskiej energetyki wiatrowej oraz wyeliminują</p>

			część ryzyk inwestorów związanych z inwazją Rosji na Ukrainę.
	Uruchomienie instalacji ko- i poligeneracyjnych, np. elektrociepłowni o mocy do 50 MWt, gdzie głównym paliwem będzie wodór.	minister właściwy ds. energii	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
	Instalacja układów ko- i poligeneracyjnych dla bloków mieszkalnych, biurowców, małych osiedli oraz obiektów użyteczności publicznej od 10 kW do 250 kW z wykorzystaniem ogniw paliwowych.	minister właściwy ds. energii minister właściwy ds. energii	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
	Uruchomienie instalacji mikrogeneracyjnych 1-10 kW do wytwarzania wodoru dla instalacji grzewczej lub energii elektrycznej, oraz do zastosowań do zasilania w trudno dostępnych miejscach.	minister właściwy ds. energii	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
	Dążenie do osiągnięcia mocy instalacji do produkcji wodoru i jego pochodnych z niskoemisyjnych źródeł, procesów i technologii na poziomie 2 GW, w tym w szczególności instalacji elektrolizerów.	minister właściwy ds. energii	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI W ramach programu NFOŚiGW „ <i>Nowe technologie w zakresie energii</i> ” następujący projekt związany z działaniem, otrzymał dofinansowanie: <i>Opracowanie i wdrożenie wielkoskalowego systemu wytwarzania wodoru wysokiej czystości z wykorzystaniem OZE w elektrolizerze stałotlenkowym</i> . Wnioskodawcą była Grupa LOTOS Spółka Akcyjna wraz z Instytutem Energetyki.
Długoterminowe (do 2040 r.) Gospodarka Wodorowa	Rozwój OZE.	minister właściwy ds. energii	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI Projektowane zmiany w obszarze odnawialnych źródeł energii: Dodatkowe mechanizmy wsparcia dla instalacji OZE planowane są również w procedowanej w 2022 roku <i>ustawie o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (nr projektu UC99)</i> . To przede wszystkim system wsparcia dla instalacji zmodernizowanych oraz system wsparcia operacyjnego. Wsparcie dla instalacji zmodernizowanych jest przeznaczone dla wytwórców energii z instalacji będących w stanie technicznym umożliwiającym ich dalszą eksploatację bez konieczności rozbioru i budowania nowej instalacji. Zakłada się, że realizacja niektórych tego rodzaju inwestycji wymaga wsparcia, ponieważ jest nieopłacalna w aktualnych uwarunkowaniach rynkowych lub może wymagać ustalonego poziomu sprzedaży energii dla pozyskania kapitału niezbędnego dla przeprowadzenia modernizacji. Jednocześnie zakłada się, że umożliwienie modernizacji pozwoli na ogólne oszczędności przez racjonalizację i ograniczenie kosztów zarówno dla

		<p>wytwórców, jak i późniejsze mniejsze obciążeniem nimi odbiorców końcowych.</p> <p>System wsparcia operacyjnego jest przeznaczony dla wytwórców energii z instalacji będących w stanie technicznym umożliwiającym ich dalszą eksploatację przez kolejne 10 lat, nie wymagających poniesienia nakładów modernizacyjnych większych niż 25% kosztów wybudowania nowej referencyjnej instalacji OZE. Jednocześnie zakłada się, że wytwórcy energii z tych instalacji ponoszą koszty operacyjne przewyższające przychody ze sprzedaży energii po cenie rynkowej.</p> <p>W projekcie ustawy UC 99 uwzględniono także przepisy poprawiające warunki inwestycyjne dla realizowanych projektów morskich farm wiatrowych, które są odpowiedzią na obecną sytuację gospodarczą na świecie oraz problemy spowodowane sytuacją pandemiczną i inwazją Rosji na Ukrainę.</p> <p>Morska energetyka wiatrowa</p> <p>Dla uzyskania optymalnych warunków rozwoju morskiej energetyki wiatrowej i kumulacji korzyści społeczno-ekonomicznych kluczowe znaczenie ma współpraca między administracją rządową, a interesariuszami rynku, w tym inwestorami i przedstawicielami łańcucha dostaw, którzy będą zaangażowani w przygotowanie, dostawy części, budowę i eksploatację morskich farm wiatrowych. W tym celu Pełnomocnik kontynuował działania zapoczątkowane 1 lipca 2020 r. podpisaniem Listu intencyjnego o współpracy na rzecz rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w Polsce pomiędzy przedstawicielami rządu i sektora. Realizując postanowienia Listu zostały powołane grupy robocze, których prace koordynował Pełnomocnik. Wypracowały one treść Porozumienia sektorowego na rzecz rozwoju morskiej energetyki w Polsce. Dokument został podpisany na uroczystości w dniu 15 września 2021 r. Jest to drugie na świecie, po Wielkiej Brytanii, porozumienie sektorowe dedykowane branży morskiej energetyki wiatrowej.</p> <p>Na dzień 13 września 2022 r. stronami porozumienia jest 240 podmiotów, jednakże do Ministerstwa Klimatu i Środowiska nadal wpływają nowe zgłoszenia podmiotów zainteresowanych przystąpieniem. Celem Porozumienia jest wspieranie rozwoju sektora morskiej energetyki wiatrowej oraz maksymalizacja „local content”, tj. udziału polskich przedsiębiorców w łańcuchu dostaw dla budowy morskich farm wiatrowych, powstających w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej. Porozumienie zakłada m.in. osiągnięcie „local content” na poziomie nie niższym niż 20-30% łącznej wartości w fazie przed realizacyjnej, instalacyjnej i eksploatacyjnej dla projektów realizowanych w pierwszej, przed aukcyjnej fazie systemu wsparcia oraz co najmniej 45% łącznej wartości w fazie przed realizacyjnej, instalacyjnej i eksploatacyjnej dla projektów realizowanych do 2030 roku w ramach drugiej, aukcyjnej fazy systemu</p>
--	--	--

			<p>wsparcia, zaś po roku 2030 na poziomie przekraczającym 50%.</p> <p>Pozostałe cele Porozumienia obejmują m.in. czynniki wpływające na poziom zatrudnienia bezpośredniego i pośredniego, zapewnienie oferty szkoleniowo-edukacyjnej umożliwiającej przygotowanie kadr dla sektora, a także budowę w polskich portach morskich zaplecza do realizacji projektów morskich farm wiatrowych. Porozumienie wraz z ustawą offshore, stanowi stabilny fundament do budowy nowego sektora gospodarki, jakim jest morska energetyka wiatrowa.</p> <p>Dodatkowe mechanizmy mające na celu rozwój instalacji OZE przyczyniające się do poprawy jakości powietrza znalazły się w zatwierdzonym przez Radę Ministrów 13 grudnia 2022 r. projekcie <i>ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (UD207)</i>. Zaproponowane rozwiązania w nowelizacji ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, mają na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zniesienie barier uniemożliwiających rozwój lądowej energetyki wiatrowej, co umożliwi spadek cen energii i zwiększy poziom inwestycji w kraju, – umożliwienie rozwoju zabudowy mieszkaniowej – głównie na terenach wiejskich, o co zabiegają mieszkańcy gmin w których istnieją już elektrownie wiatrowe, – kontynuacja pełnej ochrony społeczności lokalnych przed negatywnym wpływem elektrowni wiatrowych, – zwiększenie poziomu bezpieczeństwa poprzez dodatkowe obowiązki serwisowe dla wytwórców. <p>W wyniku przyjęcia projektu ustawy przyjmuje się, iż możliwe będzie wybudowanie od 6 GW do 10 GW nowych mocy zainstalowanych w energetyce wiatrowej na lądzie w perspektywie do roku 2033.</p> <p>Ponadto, mając na względzie dalszy rozwój krajowego sektora biogazu i biometanu, w perspektywie do 2025 roku planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie wykorzystania biogazu i biometanu w ramach przygotowywanego projektu nowelizacji ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii, • uznanie pofermentu jako środka nawozowego, • rozwój lokalnych biogazowni rolniczych i biometanowni, w tym wysypiskowych i ściekowych, bazujących na odpadach lokalnych społeczności, w których produkowany byłby biogaz i biometan o parametrach dostosowanych do potrzeb energetycznych (prąd i ciepło)
--	--	--	--

			lokalnych odbiorców.
	Rozwój produkcji wodoru w oparciu o elektrownie jądrowe i podłączone do nich elektrolizery po 2030 r. Aby tak się stało należy przygotować wcześniej odpowiednie warunki do budowy instalacji do produkcji wodoru przy elektrowniach jądrowych. Przewaga konkurencyjna wodoru wytwarzanego w źródłach jądrowych opiera się nie tylko na zerowej emisyjności, ale również możliwej dużej skali produkcji.	minister właściwy ds. energii	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI

Kierunek interwencji 5 – Edukacja ekologiczna

Ramy czasowe	Nazwa działania	Instytucja odpowiedzialna	Podjęte działania/status zadania
Krótkoterminowe (do roku 2025)	Kontynuacja prowadzenia kampanii medialnych i informacyjnych w zakresie proekologicznych zachowań sprzyjających poprawie jakości powietrza z uwzględnieniem komponentu informacyjnego dotyczącego wpływu niskiej emisji na zdrowie i środowisko, w tym lokowanie idei w programach popularno-naukowych oraz rozrywkowych oraz organizacje konkursów mających na celu promocje działań związanych z poprawą jakości powietrza, w tym np. korzyści z OZE	minister właściwy ds. klimatu	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI Najświeższym działaniem edukacyjnym ze strony MKiŚ, była informacja umieszczona na stronach www resortu z okazji Dnia Czystego Powietrza dla Błękitnego Nieba , obszernie omawiająca problem zanieczyszczenia powietrza oraz informująca o potrzebie podejmowania wszelkich możliwych działań, które przyczyniłyby się do poprawy jakości powietrza. Strona jest dostępna pod linkiem: https://www.gov.pl/web/edukacja-ekologiczna/dzien-czystego-powietrza-dla-blekitnego-nieba
	Kontynuacja prowadzenia programów informacyjnych i edukacyjnych dotyczących wpływu zanieczyszczenia powietrza na zdrowie i komfort życia obywateli.	minister właściwy ds. zdrowia, minister właściwy ds. klimatu, Jednostki Samorządu Terytorialnego	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI Zadanie realizowane w ramach działań promocyjnych Programu Czyste Powietrze. Działania edukacyjne MKiŚ, realizowane w ramach projektu strategicznego „Czyste Powietrze” w 2022 r.:

			<p>1. Współorganizacja konferencji nt. startu 3 części programu „Czyste Powietrze” w Bieruniu (w tym spotkania u beneficjenta) 25 stycznia 2022 r. Promocja wydarzenia: - 4 wpisy na oficjalnym profilu Twitter - 11 077 wyświetleń; - artykuł na oficjalnej stronie internetowej - 15 980 wyświetleń.</p> <p>2. Działania medialne: a. Spotkania pana Ireneusza Zyski Sekretarz stanu, Pełnomocnika Rządu ds. Odnawialnych Źródeł Energii z marszałkami województw nt. ochrony powietrza w dniu 16 marca 2022 r.: Promocja wydarzenia: 1. artykuł na oficjalnej stronie internetowej - 253 wyświetleń; 2. wpis na oficjalnym profilu Twitter - 902 wyświetlenia; 3. wpis na oficjalnym profilu Facebook - 3826 wyświetleń; b. Artykuł oraz posty z okazji Międzynarodowego Dnia Czystego Powietrza. Artykuł na oficjalnej stronie internetowej miał 85 wyświetleń. A wpisy na oficjalnym profilu Facebook - 4907 wyświetleń; 3. Współorganizacja konferencji dot. programu Czyste Powietrze + w Radomiu. Promocja wydarzenia: - artykuł na oficjalnej stronie internetowej - 4 473 wyświetleń 4. Darmowa emisja spotu radiowego Czyste Powietrze w Polskim Radiu w terminach 1.10 – 21.10. 2022 r. 30 emisji spotu w Programie 1, Programie 3 i Polskim Radiu 24. (2 emisje dziennie przez 5 dni na każdej z anten), 5. Organizacja webinaru o jakości powietrza „Poprawa jakości powietrza w Polsce – współpraca administracji rządowej i samorządowej” 7.11.2022 r. Zasięg wydarzenia: 2 533. Promocja wydarzenia: - 2 wpisy na oficjalnym profilu Twitter – 695 wyświetleń - 3 wpisy na oficjalnym profilu Facebook - 42 408 wyświetleń 6. Konferencja 15.12. 2022 r. na temat zmian w Programie Czyste Powietrze. Promocja wydarzenia: - artykuł na oficjalnej stronie internetowej - 2 892 wyświetlenia - 13 wpisów na oficjalnym profilu Twitter - 34 212 wyświetleń - 2 wpisy na oficjalnym profilu Facebook - 5138 wyświetleń.</p>
	<p>Wzmocnienie aktywności edukacyjnej i PR w ramach wybranych programów priorytetowych:</p> <p> prowadzenie kampanii medialnych i informacyjnych w zakresie proekologicznych zachowań sprzyjających poprawie jakości powietrza przez skorzystanie z oferty NFOŚiGW, inicjowanie i wspieranie działań bezpośrednich np. wspierających kaskadową edukację ekologiczną</p>	<p>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p>	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W NFOŚiGW w roku 2022 w zakresie Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” prowadzona była kontynuacja działań medialnych i informacyjnych opartych na spotach TV i radiowych. Na łamach TV regionalnych oraz w Internecie emitowane były również felietony TV – tzw. serial dobrych praktyk - prezentujący rzeczywistych beneficjentów Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, którzy wymienili źródło ciepła na paliwo stałe na nowe i efektywne oraz zrealizowali prace służące dociepleniu budynku mieszkalnego. Cel: promowanie efektywności energetycznej – oszczędności energii, czyli promocja termomodernizacji budynku wraz z wymianą źródła ciepła.</p>

	<p>Promocja programów priorytetowych prowadzonych przez NFOŚiGW/WFOŚiGW:</p> <p>informowanie o aktualnych naborach NFOŚiGW</p> <p>stała komunikacja i współpraca z mediami</p> <p>organizacja wydarzeń o charakterze szkoleniowym,</p> <p>organizacja wydarzeń o charakterze PR</p> <p>wsparcie dla wybranych programów priorytetowych w prowadzeniu promocji oferty i edukacji ekologicznej</p> <p>kampanie promujące programy NFOŚiGW (w okresie jego funkcjonowania) zachęcające do składania wniosków i wykorzystania środków z programów oraz promocja dotychczasowych efektów ich realizacji.</p> <p>W ramach ww. kampanii planuje się działania ukierunkowane na beneficjentów programów np. do Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” - mieszkańców małych miast i wsi, w szczególności wykluczonych cyfrowo.</p>	<p>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej/ Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, minister właściwy ds. klimatu</p>	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W NFOŚiGW w roku 2022 kampania skupiała się na promowaniu efektywności energetycznej – oszczędności energii. W związku z powyższym wiodącym tematem kampanii promującej Program Priorytetowy „Czyste Powietrze” jest podkreślenie korzyści wynikających z termomodernizacji budynku wraz z wymianą źródła ciepła. Realizowano konkursy na edukacyjne kampanie cross-mediowe skierowane do beneficjentów tego Programu.</p>
	<p>Współpraca w ramach Ogólnopolskiego Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej/ przekazanie środków WFOŚiGW na lokalne, powiatowe i regionalne działania edukacyjne (projekt w przygotowaniu).</p>	<p>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p>	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W odpowiedzi na konieczność podnoszenia poziomu świadomości ekologicznej, upowszechniania wiedzy i aktywizacji społecznej w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonej gospodarki wodnej na poziomie lokalnym i regionalnym (w tym w szczególności: przeciwdziałania emisjom, odnawialnych źródeł energii i niskoemisyjnego transportu), NFOŚiGW przygotował Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej, który będzie wdrażany wspólnie z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Na ten cel przeznaczono 56 mln zł w latach 2022–2025. Pierwszy nabór wniosków zakończył się 31.08.2022 r. Następnie wfośigw będą ogłaszać konkursy wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez beneficjentów końcowych, między innymi jednostki samorządu terytorialnego oraz organizacje pozarządowe. W ramach Programu można uzyskać dotacje w wysokości do 90 % kosztów kwalifikowanych, wyższy poziom dofinansowania przewidziany jest jedynie dla gmin położonych na terenie parków narodowych. W ramach programu można uzyskać dofinansowanie projektów polegających na działaniach bezpośrednio i pośrednio trafiających do odbiorcy, takich jak: warsztaty, szkolenia, konferencje, seminaria, programy i kampanie edukacyjne, konkursy, filmy, spoty, audycje,</p>

			<p>prasa, pomoce dydaktyczne, infrastruktura służąca edukacji ekologicznej itp.</p> <p>Warunki dofinansowania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maksymalna kwota dofinansowania wynosi 150 000 zł; 2. Minimalny zasięg projektu, czyli liczba osób, które wzięły w nim udział wynosi 5000 osób, w tym min. 500 osób w działaniach bezpośrednich; 3. Maksymalny czas trwania projektu wynosi 2 lata.
	Kontynuacja ogólnopolskiego systemu wsparcia doradczego, w formule rozszerzonej o kwestie adaptacji do zmian klimatu i GOZ.	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
	Międzynarodowe i krajowe konferencje oraz seminaria naukowe w zakresie wymiany doświadczeń w ochronie powietrza.	minister właściwy ds. klimatu	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI
	Informowanie społeczeństwa o aktualnym stanie jakości powietrza w oparciu o różne narzędzia, w tym portal GIOŚ, tablice informacyjne.	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Informacje o jakości powietrza udostępniane były społeczeństwu przez dedykowane narzędzia informatyczne Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska: portal „Jakość powietrza”, usługi API oraz aplikację mobilną „Jakość Powietrza w Polsce”.</p> <p>Narzędzia te, są stale rozbudowywane i modernizowane. W 2022 roku wdrożono m.in. nową funkcjonalność portalu, prezentującą wsteczne wskazania indeksu jakości powietrza i indeksów poszczególnych zanieczyszczeń z ostatnich 24 godzin.</p> <p>Rozbudowa aplikacji mobilnych „Jakość Powietrza w Polsce” wykonana w 2022 roku obejmowała wdrożenie prezentacji stężeń średniodobowych pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, dwutlenku azotu i dwutlenku siarki oraz rozbudowę aktualności wojewódzkich. Dzięki temu użytkownicy mogą np. szybko sprawdzić, czy w ostatnich dwóch dniach na stacji doszło do przekroczenia wartości dobowej poziomu dopuszczalnego PM10 i jaki jest średni poziom stężenia pyłu w danym dniu.</p> <p>W 2022 roku realizowano prace rozwojowe usług API GIOŚ, w ramach których podniesiono stopień otwartości usług oraz poszerzono zakres udostępnianych zasobów danych. Pełne produkcyjne wdrożenie tej usługi zaplanowano na I kwartał 2023 roku.</p> <p>Przykładem wykorzystania API GIOŚ są informacje o jakości powietrza wyświetlane np. na tablicach przystanków komunikacji miejskiej, w szkołach, prezentowane w telewizjach.</p>

	Włączenie Młodzieżowej Rady Klimatycznej, w tym zespołu ds. edukacji ekologicznej i klimatycznej, w działania edukacyjno-informacyjne na rzecz poprawy jakości powietrza.	Młodzieżowa Rada Klimatyczna	<p>ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI</p> <p>Młodzieżowa Rada Klimatyczna II kadencji została oficjalnie powołana na uroczystym posiedzeniu 17 października 2022 r. Kadencja Rady będzie trwała 2 lata.</p>
	Przygotowanie/aktualizacja założeń programowych nauczania podstawowego i szkolnictwa średniego i wyższego w zakresie podstaw edukacji ekologicznej i klimatycznej.	minister właściwy ds. klimatu	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W 2022 roku, jako rezultat współpracy Ministerstwa Edukacji i Nauki z Ministerstwem Klimatu i Środowiska, powstało 40 scenariuszy lekcyjnych, w tym 16 dla szkół podstawowych oraz 24 dla szkół ponadpodstawowych, które dotyczą zagadnień z ochrony i zmian klimatu. Scenariusze opracowano w ramach wspólnego Zespołu ds. edukacji ekologicznej, w tym klimatycznej, i promocji ekologicznych warunków życia. Materiały umieszczane są obecnie na prowadzonej przez Ministra Edukacji i Nauki Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej pod adresem https://zpe.gov.pl/.</p> <p>W listopadzie 2022 r. odbyły się również pierwsze szkolenia online dla nauczycieli „Edukacja klimatyczna”, zorganizowane przez MKiŚ we współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji (instytucją podległą MEiN). Materiał szkoleniowy adresowany jest przede wszystkim do nauczycieli i wychowawców klas IV-VIII szkoły podstawowej, a jego celem jest uporządkowanie wiedzy z na temat klimatu Ziemi i jego zmian, jak również przygotowanie do prowadzenia zajęć na ten temat.</p> <p>W październiku 2022 r. zainicjowano ogólnopolski konkurs „Jestem Eko” dla klas IV-VIII. Organizatorem jest Instytut Badań Edukacyjnych, a patronat nad konkursem objął Minister Edukacji i Nauki. Konkurs skierowano do uczniów tworzących szkolne koła przyrodnicze.</p>
	Realizacja działań związanych z „Badaniem świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski” w tym ocenie dotychczasowych działań MKiŚ/NFOŚiGW w powyższym kryterium.	minister właściwy ds. klimatu	<p>ZADANIE ZREALIZOWANE - KONTYNUACJA</p> <p>Na zlecenie Ministerstwa Klimatu i Środowiska, w ramach przeprowadzanego cyklicznie co rok badania pt. „<i>Badanie świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski</i>”³, w roku 2022 ponownie przeprowadzono badania świadomości wśród mieszkańców Polski metodą CATI. Już od roku 2020 zakres badania obejmuje dodatkowo kwestie związane z problematyką jakości powietrza. W 2022 r. celem badania było poznanie opinii Polaków na temat ekstremalnych zjawisk pogodowych.</p> <p>Dodatkowo przeprowadzone jednotematyczne badanie świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski pn: „Badanie na celowej próbie gospodarstw</p>

³ PBS sp. z o. o., 2022 r. „Badanie świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski”.

		<p>domowych (domy jednorodzinne) użytkujących urządzenia grzewcze na paliwa stałe, którzy nie skorzystali z PP Czyste Powietrze”. Badanie realizowano metodą CAPI, a celem było poznanie opinii przedstawicieli gospodarstw domowych na temat sposobu ogrzewania budynku mieszkalnego, krajowych programów rządowych oraz jakości powietrza.</p> <p>Prawie połowa badanych (49%) rozważa zmianę sposobu ogrzewania budynku mieszkalnego. Zaś 44% nie rozważa takiej zmiany. Najmniej chętni do zmiany źródła ogrzewania są badani z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym. W badaniu wszyscy respondenci musieli posiadać kocioł na paliwo stałe. Badani, którzy deklarują zmianę sposobu ogrzewania, najczęściej jako nowe źródło wskazują pompę ciepła(51%). Po 11% wskazań uzyskiwały takie źródła ogrzewania jak: kocioł gazowy na gaz ziemny, kocioł gazowy na gaz płynny, ogrzewanie podłogowe. Co dziesiąta badana osoba wskazała na ogrzewanie elektryczne, a nieco mniej osób, bo 9% wybrało kocioł na ekogroszek i kocioł na pellet. Wśród pozostałych źródeł ogrzewania wymieniano. Osoby, które rozważają zmianę ogrzewania, najczęściej planują to zrobić za rok –28%. Jedna czwarta (24%) nieco później, ponieważ wprowadzenie zmian przewiduje za dwa lata. Po 13% badanych deklaruje zmianę za mniej niż rok lub za trzy lata. Głównymi przyczynami do zmiany źródła ciepła są koszty ogrzewania (56%), wygodna/komfort użytkowania (53%), możliwość pozyskania dofinansowania (37%) oraz zmiany w prawie wymuszające wymianę ogrzewania (33%). Ponad jedna piąta badanych (22%) mówiła o dbałości o środowisko, a 18% wskazało na wiek urządzeń, które były stare i trzeba było je wymienić.</p> <p>Planowany sposób finansowania zmiany źródła ciepła to przede wszystkim dotacje/dofinansowania państwowe, gminne, z których zamierza skorzystać 71% respondentów. Połowa badanych w tym celu planuje skorzystać z własnych oszczędności, a 28% chce zaciągnąć kredyt w banku. Jedna czwarta (26%) respondentów planuje sfinansować wymianę ogrzewania z własnych dochodów. 16% badanych skorzystałoby z opcji rozłożenia zakupu na raty, a 11% liczy na pomoc ze strony rodziny. Pożyczkę od firmy pożyczkowej planuje wziąć 9% ankietowanych.</p> <p>Respondenci zapytani o znajomość lokalnych lub ogólnopolskich programów pozwalających na pozyskanie dofinansowania na termomodernizację (docieplenie) lub zmianę sposobu ogrzewania na bardziej ekologiczny najczęściej spontanicznie mówili o programie „Czyste Powietrze” –70%. Dwóch na pięciu respondentów (39%) wskazało program „Stop Smog”. Badani lepiej oceniają stan powietrza w gminie, w której mieszkają niż stan powietrza w Polsce. Połowa respondentów (51%) dobrze ocenia stan powietrza w Polsce, a 45% uważa, że jest on zły. W opinii badanych największą przyczyną złego stanu powietrza w miejscu zamieszkania jest spalanie paliw stałych i odpadów do celów grzewczych w budynkach mieszkalnych –49% wskazań. Na drugim miejscu z wynikiem 27% znalazło się wykorzystanie własnych samochodów do przemieszczania się po mieście/gminie.</p>
--	--	--

			23% respondentów przypisuje winę zakładom przemysłowym i usługowym znajdującym się w mieście oraz wokół miasta.
	Współpraca w zakresie wymiany informacji pomiędzy resortami i podmiotami publicznymi, a samorządami, w tym również w zakresie tworzenia programów finansowych.	minister właściwy ds. klimatu, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej/ Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Jednostki Samorządu Terytorialnego	ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI W ramach Komitetu sterującego do spraw Krajowego Programu Ochrony Powietrza powołano przedstawicieli wszystkich resortów odpowiedzialnych za realizację zadań ujętych w zaktualizowanej wersji dokumentu strategicznego.
	Zwiększenie dostępności narzędzi finansowych dla obywateli, w tym uproszczenia procedury ubiegania się o dofinansowanie.	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej/ Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, minister właściwy ds. klimatu, Jednostki Samorządu Terytorialnego	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI Ponadto w ramach działań informacyjno-promocyjnych dotyczących Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, w 2022 r. Departament Edukacji i Komunikacji prowadził bieżące działania promocyjne w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter) oraz na stronach internetowych Ministerstwa Klimatu i Środowiska za pomocą postów, komunikatów oraz artykułów (zakładka aktualności, strona edukacja ekologiczna - np. https://www.gov.pl/web/klimat/wiceminister-zyska-o-ochronie-powietrza-z-marszalkami-województw , https://www.gov.pl/web/edukacja-ekologiczna/dzien-czystego-powietrza-dla-blekitnego-nieba). DEiK współorganizował również konferencję dotyczącą nowych możliwości prefinansowania dla beneficjentów (https://www.gov.pl/web/klimat/czyste-powietrze-czyli-prefinansowanie-w-programie-beneficjenci-dostana-dotacje-przed-koncem-inwestycji) oraz zwrócił się do głównych nadawców telewizyjnych i radiowych z prośbą o bezpłatną emisję spotów promocyjnych - emisje odbywać się będą na przełomie września oraz października. W planach DEiK jest także konferencja naukowa w formie webinaru, dot. poprawy jakości powietrza w Polsce, dzięki współpracy administracji rządowej i samorządowej. Jednym z elementów kampanii dot. PPCP był również wywiad, jakiego udzielił 18 lipca br. wiceprezes zarządu NFOŚiGW Paweł Mirowski w programie <i>Ekonomia Raport</i> emitowanym w TV Republika.

Kierunek interwencji 6 – Upowszechnienie mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza

Ramy czasowe	Nazwa działania	Instytucja odpowiedzialna	Podjęte działania/status zadania
--------------	-----------------	---------------------------	----------------------------------

<p>Krótkoterminowe (do roku 2025)</p>	<p>Wyeliminowanie z katalogu przedsięwzięć, na które można pozyskać dofinansowanie w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” – zakupu kotłów na paliwa stałe (paliwa węglowe) oraz dalsze usprawnianie Programu, celem zwiększenia jego oddziaływania poprzez umożliwienie skorzystania z Programu jak największej liczbie potencjalnych beneficjentów.</p>	<p>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, minister właściwy ds. klimatu</p>	<p>ZADANIE ZREALIZOWANE</p> <p>Istotne zmiany w PP CP weszły w życie w dniu 1 lipca 2021 r., które uwzględniały właśnie wycofanie od dnia 1 stycznia 2022 r. dotacji na zakup kotłów węglowych. Tylko do dnia 31 grudnia 2021 r. można było składać wnioski o dofinansowanie obejmujące zakup oraz montaż kotła węglowego. W ten sposób zainteresowanie potencjalnych beneficjentów PP CP zostało skierowane na zakup innych, ekologicznych form ogrzewania budynków, w tym zwłaszcza pomp ciepła.</p> <p>Dążąc do zwiększenia zainteresowania obywateli PP CP, w obecnej sytuacji społeczno-ekonomicznej (trudności w dostępie do towarów, surowców i usług, wzrostu cen nośników energii oraz inflacji), uwzględniając oczekiwania zarówno obywateli, gmin wspierających realizację Programu, urzędów marszałkowskich odpowiedzialnych za realizację działań naprawczych wynikających z programów ochrony powietrza, organizacji pozarządowych, w dniu 15 lipca 2022 r. ogłoszony został pierwszy nabór wniosków do Programu „Czyste Powietrze+”, który stanowi bardzo korzystne rozwiązanie dla nowych beneficjentów PP CP. Właściciele domów jednorodzinnych ubiegający się o dotację na wymianę starego pieca (tzw. kopciucha) oraz ocieplenie domu otrzymają prefinansowanie, czyli wypłatę środków finansowych jeszcze przed rozpoczęciem remontu. Będzie można otrzymać „z wyprzedzeniem” do 50% maksymalnej kwoty dotacji przypadającej dla danego wykonawcy, które będzie wypłacane bezpośrednio na jego konto, zgodnie z maksymalnymi poziomami dofinansowania oraz warunkami Programu. Nowe rozwiązanie jest skierowane do beneficjentów 2) i 3) części PP CP, tj. uprawnionych do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania.</p> <p>Aktualizacja PP CP ma przede wszystkim stanowić zachętę dla osób, które będą wnioskować o dotację na wymianę źródła ciepła i termomodernizację budynku mieszkalnego tak, aby zaplanowana do realizacji inwestycja w efekcie doprowadziła do znacznego ograniczenia zużycia energii - ciepła niezbędnego do ogrzania budynku.</p> <p>W 2022 r. prowadzone były także prace mające na celu aktualizację założeń PP CP, których celem było dalsze podnoszenie atrakcyjności oferty tego Programu dla nowych beneficjentów. Dokonane zmiany w Programie weszły w życie w dniu 3 stycznia 2023 r.</p>
	<p>Uruchomienie 3) części Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” dedykowanej dla najuboższych na początku 2022 r. wdrożenie drugiego etapu 3) części Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” określającego warunki i</p>	<p>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, minister właściwy ds. klimatu</p>	<p>ZADANIE ZREALIZOWANE</p> <p>25 stycznia 2022 r. – rozpoczął się nabór wniosków do trzeciej części programu, gdzie przewidziano nawet 69 tys. zł maksymalnej dotacji przy 90% kosztów kwalifikowanych. Najwyższy poziom dofinansowania nie będzie dostępny w ścieżce bankowej, czyli Kredycie Czyste Powietrze dostępnym w przypadku</p>

	zasady prefinansowania przedsięwzięć w 2023 r.		<p>pierwszej i drugiej części programu.</p> <p>1.Część pierwsza – wnioskodawcy uprawnieni do podstawowego poziomu dofinansowania, których roczny dochód nie przekracza 100 tys. zł. Kwota dochodu deklarowana jest przez oświadczenie wnioskodawcy we wniosku o dofinansowanie. Na poziomie podstawowym dofinansowanie zostało ustalone do 30 % poniesionych kosztów (z limitami górnymi kwotowymi) z małymi wyjątkami, które stanowią zachętę do stosowania bardziej ekologicznych technologii. Nabór wniosków o dofinansowanie w zmienionej formule rozpoczęto w maju 2020 r.;</p> <p>2.Część druga – wnioskodawcy uprawnieni do podwyższonego poziomu dofinansowania w wysokości do 60 % wartości przedsięwzięcia. Gospodarstwa domowe wieloosobowe osiągające przeciętny dochód na osobę do 1 564 zł miesięcznie lub gospodarstwa jednoosobowe do 2 189 zł miesięcznie mogą liczyć na dofinansowanie nawet do 37 tys. zł. Powyższy dochód jest potwierdzany zaświadczeniem wydanym przez wójta, burmistrza gminy lub prezydenta miasta zgodnie z miejscem zamieszkania wnioskodawcy. Nabór wniosków o dofinansowanie dla beneficjentów uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania uruchomiono w październiku 2020 r.;</p> <p>3.Część trzecia – wnioskodawcy uprawnieni do najwyższego poziomu dofinansowania w wysokości do 90 % wartości przedsięwzięcia. Gospodarstwa domowe wieloosobowe osiągające przeciętny dochód na osobę do 900 zł miesięcznie lub gospodarstwa jednoosobowe do 1260 zł miesięcznie mogą liczyć na dofinansowanie nawet do 69 tys. zł. Powyższy dochód jest potwierdzany zaświadczeniem wydanym przez wójta, burmistrza gminy lub prezydenta miasta zgodnie z miejscem zamieszkania wnioskodawcy. Ponadto najwyższy poziom dofinansowania mogą otrzymać osoby, które mają przyznany jeden z zasiłków: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek rodzinny lub specjalny zasiłek opiekuńczy przez co najmniej 6 miesięcy przed datą złożenia wniosku o dofinansowanie, na podstawie zaświadczenia potwierdzającego pobieranie zasiłku.</p>
	Wprowadzenie od dnia 1 stycznia 2022 r. zakazu dofinansowania do zakupu kotłów węglowych z Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, realizowanego na obszarze całego kraju.	minister właściwy ds. klimatu, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	<p>ZADANIE ZREALIZOWANE</p> <p>Od 1 stycznia 2022 r. nie można składać wniosków o dotacje na kotły węglowe. Tylko do dnia 31 grudnia 2021 r. można było składać wnioski o dofinansowanie obejmujące zakup oraz montaż kotła węglowego. W ten sposób zainteresowanie potencjalnych beneficjentów PP CP zostało skierowane na zakup innych, ekologicznych form ogrzewania budynków, w tym zwłaszcza pomp ciepła.</p>
	Niezwłoczne wprowadzenie zakazu dofinansowania do zakupu kotłów węglowych z pozostałych, realizowanych na obszarze kraju, programów finansowych, dedykowanych realizacji przedsięwzięć proekologicznych.	minister właściwy ds. klimatu, minister właściwy ds. rozwoju regionalnego, Narodowy Fundusz	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W dniu 1 lipca 2021 r. zaczęły obowiązywać istotne zmiany w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”, które uwzględniły wycofanie od 1 stycznia 2022 r. dotacji na zakup kotłów węglowych, zwiększenie progów</p>

		<p>Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Jednostki Samorządu Terytorialnego</p>	<p>dochodowych w drugiej części Programu, rozszerzenie listy urządzeń kwalifikujących się do dofinansowania o kotły na pelet o podwyższonym standardzie, a także wprowadzenie zapisów dot. ścieżki bankowej - czyli nabór wniosków o dotację na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego, który został uruchomiony 6 lipca 2021 r.</p> <p>Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) nie przewiduje wsparcia do zakupu kotłów węglowych z uwagi na przepisy art. 7 ust. 1 pkt h Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 60).</p> <p>Również w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności nie wspiera się zakupu kotłów węglowych.</p>
	<p>Promocja realizowanych programów priorytetowych NFOŚiGW: "Czyste Powietrze", „Mój Prąd” oraz innych programów, które mają pośredni wpływ na poprawę jakości powietrza (w tym dotyczące poprawy efektywności energetycznej budynków, rozwój transportu ekologicznego).</p>	<p>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, minister właściwy ds. klimatu</p>	<p>ZADANIE ZREALIZOWANE - KONTYNUACJA</p> <p>W zakresie programu „Czyste Powietrze” stale prowadzone są działania edukacyjno-informacyjno-promocyjne, w szczególności poprzez media w postaci emisji spotów TV i w radio oraz kanałem internetowym. Działania realizowane są w dużej części przy współpracy z beneficjentami NFOŚiGW z naboru EDUKACYJNEGO (wpisanego w dokumencie AKPOP jako interwencja nr 5). Jednocześnie szereg wywiadów i aktywności w mediach społecznościowych oraz stała aktualizacja informacji na stronie: www.czystepowietrze.gov.pl stymuluje duże natężenie informacji o programie w mediach.</p> <p>W ramach działań komunikacyjnych dla programu „Czyste Powietrze” w sierpniu br. realizowana była telewizyjna kampania spotowa tj. 3 spoty TV z udziałem aktorki Hanny Śleszyńskiej. Była to kontynuacja emisji zaplanowanych w TV Polsat (120 emisji) i TV Regionalnych (320 emisji) i w Internecie. W tym miesiącu przygotowano również kolejny spot TV – realizowany w ramach naboru „Edukacja Ekologiczna”, którego pierwsze emisje zaplanowane zostały na wrzesień, na antenach TVP, TV Polsat oraz telewizji regionalnych. W minionym miesiącu opracowywane były również spoty radiowe do emitowanych spotów TV, nagrywane i opracowywane były 2 felietony do emisji w internecie i TV, jak również animacje do upublicznienia w internecie oraz reklamy prasowe. Dla zaznaczenia Międzynarodowego dnia Czystego Powietrza, który przypada w dniu 7 września przygotowano na potrzeby wfośigw i gmin specjalne infografiki i komunikat dla mediów. Kontaktowano się też z wfośigw i bankami w celu uzyskania synergii aktywności związanych z niniejszym dniem w celu specjalnej promocji programu „Czyste Powietrze” poprzez media i w działaniach bezpośrednich takich jak konferencje i szkolenia. Na potrzeby wzmocnienia przekazu związanego z ofertą bankową w programie, na stronie</p>

			<p>www.czystepowietrze.gov.pl mocniej wyeksponowano ścieżkę bankową. Każdy kolejny miesiąc realizacji Programu opiera się również na udziale w wielu spotkaniach, konferencjach, udzielanych odpowiedziach i wywiadach do mediów, jak również stałej aktualizacji strony www.czystepowietrze.gov.pl (ze względu na efekty programu) i bieżących informacji upublicznianych w mediach społecznościowych. We współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego – uzgodniony został ostateczny zakres działań komunikacyjnych banku na potrzeby programu „Czyste Powietrze” do końca 2022 r.</p> <p>W zakresie Programu Mój Prąd Część 1) Program Mój Prąd na lata 2021 – 2023 (czwarty nabór od dnia 15.04.2022) działania edukacyjno – promocyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Webinarium” Mój prąd 4.0 – wstępne założenia naboru” w dniu 04.04.2022, spotkanie dla wszystkich chętnych. W spotkaniu wzięło udział 692 uczestników. Spotkanie miało na celu wskazanie zmian jakie przewidziano w planowanym naborze w odniesieniu do naborów już zakończonych. 2. Cykliczne spotkania z Doradcami Energetycznymi, którzy następnie dzielą się wiedzą uczestnicząc w spotkaniach z mieszkańcami poszczególnych regonów; 3. Na potrzeby mediów przygotowywane były infografiki i wkłady do artykułów, głównie dla internetowych portali tematycznych. <p>Uruchomiony w 2022 r. program priorytetowy „Moje Ciepło” promowano na ogólnopolskich wydarzeniach branży ciepłowniczej (m.in. Forum Pomp Ciepła organizowane przez redakcję Globenergia, Kongres Port PC). Uruchomiono stronę internetową programu, umożliwiającą dostęp potencjalnym beneficjentom do wszelkich informacji dot. otrzymania dofinansowania wraz z kompletem niezbędnych do złożenia wniosku dokumentów. Program promowano również w mediach społecznościowych NFOŚiGW.</p>
	<p>Intensyfikacja realizacji Programu rządowego „Stop Smog”, w tym analiza zapisów regulaminu Programu i jego nowelizacja poprzez wyjście naprzeciw potrzebom i próba zlikwidowania barier we wdrażaniu inwestycji niskoemisyjnych.</p>	<p>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, minister właściwy ds. klimatu</p>	<p>ZADANIE ZREALIZOWANE</p> <p>1 stycznia 2021 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska wraz z NFOŚiGW przejęło od Ministerstwa Rozwoju i Technologii zadania związane z wdrażaniem Programu „Stop Smog”.</p> <p>Program jest adresowany do wszystkich gmin, które mogą wykazać się złą jakością powietrza na swoim terenie, oraz na terenie których obowiązuje uchwała antysmogowa o której mowa w art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. <i>Prawo ochrony środowiska</i>.</p> <p>W ramach Programu o wsparcie mogą się starać osoby ubogie energetycznie, które są właścicielami lub współwłaścicielami budynków mieszkalnych jednorodzinnych zamieszkujące na terenie gminy, która zawarła stosowne porozumienie na realizację</p>

			<p>przedsięwzięć niskoemisyjnych z NFOŚiGW.</p> <p>Program obejmuje realizację w ww. gospodarstwach domowych przedsięwzięć polegających na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymianie urządzeń lub systemów grzewczych na spełniające standardy niskoemisyjne, - likwidacji urządzeń lub systemów grzewczych oraz przyłączeniu do sieci ciepłowniczej, elektroenergetycznej lub gazowej, - kompleksowej termomodernizacji budynku. <p>Przedsięwzięcia są realizowane na rzecz beneficjenta końcowego przez gminę i finansowane ze środków publicznych do 100% ich wartości. Gmina zapewnia 30% wkładu własnego (w przypadku gmin powyżej 100 tys. mieszkańców wkład musi być wyższy). Pozostała część Programu (70%) jest finansowana z budżetu państwa, poprzez Fundusz Termomodernizacji i Remontów. Program został obecnie zaplanowany do realizacji na lata 2019-2024, a jego budżet wynosi 696,5 mln zł. Dotychczas w ramach programu podpisano 20 porozumień z gminami oraz 1 porozumienie z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią (11 gmin) na łączną kwotę 142,3 mln. zł przy współfinansowaniu ze środków FTiR w wysokości 98,4 mln. zł. Ponadto 7 lipca br. Sejm RP przyjął <i>ustawę o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska i niektórych innych ustaw</i>, która obejmuje m.in. zmianę <i>ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów</i>. Zmiany te doprecyzowują sposób zwrotu środków (terminy, odsetki itd.) przez gminy oraz okresu zawierania porozumień na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych.</p> <p>Obecnie w MKiŚ i NFOŚiGW trwają prace nad zmianami do <i>ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków</i> które pozwolą na dostosowanie Programu „Stop Smog” do obecnych realiów ekonomicznych i urealnienie wydatków ponoszonych na wymianę źródeł ciepła i termomodernizację przez gminy. Obecnie wskazany w ustawie średni koszt realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku mieszkalnym jednorodzinym nie pozwala w pełni na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych. Konieczne jest również zwiększenie współfinansowania ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów przy równoczesnym zmniejszeniu zaangażowania finansowego gminy. W celu usprawnienia funkcjonowania Programu „Stop Smog” planuje się również likwidację kryterium majątkowego beneficjenta końcowego i pozostawienie jedynie kryterium dochodowego, podobnie jak ma to miejsce w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”. Proponowane zmiany wychodzą naprzeciw oczekiwaniom podmiotów realizujących obecnie przedsięwzięcia niskoemisyjne, które wyrażają zainteresowanie przystąpieniem do programu.</p>
	<p>Przygotowanie programu priorytetowego dedykowanego wymianie kotłów węglowych w budownictwie wielorodzinnym.</p>	<p>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, minister właściwy ds.</p>	<p>ZADANIE ZREALIZOWANE</p> <p>W dniu 21.07.2022 r. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uruchomił także nabór wniosków w ramach Programu „Ciepłe Mieszkanie” w ramach którego finansowana jest wymiana nieefektywnych źródeł</p>

		<p>klimate</p>	<p>ciepła na paliwa stałe zainstalowanych w mieszkaniach do ogrzewania lokali na efektywne źródła ciepła lub podłączanie lokali mieszkalnych bezpośrednio pod zbiorcze efektywne źródło ciepła zlokalizowane w budynku oraz poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych.</p> <p>Program ten skierowany jest dla gmin, które następnie będą ogłaszać nabór na swoim terenie dla osób fizycznych, posiadających tytuł prawny wynikający z prawa własności lub ograniczonego prawa rzeczowego do lokalu mieszkalnego, znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym.</p> <p>Program przewiduje wyższy poziom dofinansowania w gminach z listy najbardziej zanieczyszczonych gmin w Polsce. W dniu 20.07.2022 r. zostało zawarte Porozumienie w sprawie realizacji programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” pomiędzy NFOŚiGW a 16 wfośigw. I nabór wniosków w programie ogłoszono 21.07.2022 r., który zamknięto w dniu 31.12.2022r. Gminy złożyły w I naborze do wfośigw 405 wniosków o dofinansowanie na kwotę 853 286 200 zł. Do dnia 25.01.2023 r. wfośigw podpisały 129 umów z gminami. Na dzień 25.01.2023 r. po weryfikacji wniosków o dofinansowanie kwota zaangażowanych środków to 782 611 900 zł (78,26% udostępionych środków 16 wfośigw). Zainteresowanie Programem w poszczególnych województwach rozkładało się nierównomiernie. W dwóch województwach (WFOŚiGW we Wrocławiu i WFOŚiGW w Gdańsku) w wyniku naboru przekroczony został próg kwoty udostępionych im środków. Umowy udostępnienia środków z tymi wfośigw zostaną aneksowane, tak by zapewnić środki na realizację wszystkich złożonych wniosków. Środki zostaną przeniesione z umów z wfośigw, gdzie nie wykorzystano pełnej udostępnionej puli. Budżet Programu wynoszący 1,4 mld zł w I naborze nie został wyczerpany.</p>
	<p>Kontynuowanie działań wspierających rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego, który wpłynie korzystnie na poprawę jakości powietrza w miastach, ograniczy emisję hałasu i poziom natężenia ruchu samochodowego, w tym budowy stacji ładowań dla samochodów elektrycznych.</p>	<p>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, minister właściwy ds. klimatu i energii</p>	<p>ZADANIE ZREALIZOWANE</p> <p>W ramach programu „Zielony Transport Publiczny” finansowanego przez NFOŚiGW coraz więcej polskich miast przestawiało transport zbiorowy na zeroemisyjny. Autobusy elektryczne zastąpiły dotychczas użytkowane autobusy spalinowe. Program „ZTP” ma szczególne znaczenie rozwojowe dla mniejszych ośrodków, gdzie skala inwestycji infrastrukturalnych oraz mobilność mieszkańców nie jest tak dynamiczna jak w wielkich aglomeracjach.</p> <p>Program „ZTP” wspiera upowszechnianie ekologicznej komunikacji miejskiej w całej Polsce. Jego głównym celem jest obniżenie wykorzystania energii i paliw emisyjnych w miejskim transporcie zbiorowym, ale także kreowanie „zielonej mobilności” wśród mieszkańców, która sprzyja rozwojowi gospodarstwu i społecznemu miast.</p> <p>Drugi nabór w programie „ZTP” został dostosowany do warunków określonych w KPO. Dzięki temu od funkcji wsparcia bezemisyjności oraz rozwoju określonych technologii przeszedł do łączenia funkcji ekologicznych i społecznych - oprócz ograniczenia zanieczyszczenia powietrza poprzez rozwój zeroemisyjnego</p>

		<p>transportu publicznego, przeciwdziała wykluczeniu transportowemu, szczególnie w regionach i miastach z wyzwaniami strukturalnymi. W zakończonym 20 grudnia drugim konkursowym naborze „ZTP” NFOŚiGW otrzymał 101 wniosków od organizatorów transportu publicznego z całej Polski, w tym 69 wniosków o dotację. Wartość zgłoszonych projektów została oszacowana na kwotę ponad 1,31 mld zł. Wnioskodawcy, wśród których dominują przedstawiciele samorządów średnich i małych miast, zakładają, że ze środków NFOŚiGW sfinansują koszty kwalifikowane zakupu ekoautobusów w podziale: 808, 8 mln zł w formie dotacji oraz 143, 7 mln zł jako niskooprocentowaną pożyczkę. Finansowanie z programu „ZTP” ekologicznego taboru przełoży się na zmniejszenie emisji CO₂ o 18 416 ton/rok, ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów (PM10) o 0,052 ton/rok oraz ograniczenie emisji tlenków azotu o 13,611 ton/rok. Jednocześnie, dzięki skierowaniu zwłaszcza do średnich i małych miast okazałych dotacji z NFOŚiGW, samorzady będą mogły zmierzyć się ze wzmiankowanym problemem wykluczenia transportowego, które według różnych szacunków może dotyczyć od 11 do nawet 15 mln Polaków.</p> <p>Program NFOŚiGW „Mój Elektryk” to program dofinansowania zakupu bądź leasingu samochodów zeroemisyjnych M1, M2, M3, N1, L1e, L2e, L3e, L4e, L5e, L6e, L7e o łącznym budżecie 700 mln zł. Program został przewidziany na lata 2021-2026. Forma wsparcia to dopłaty do zakupu nowych pojazdów zeroemisyjnych oraz dopłaty do opłat ustalonych w umowach leasingowych. Beneficjentami są osoby fizyczne, przedsiębiorcy, jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, fundacje, spółdzielnie, rolnicy indywidualni. Program NFOŚiGW „Wsparcie dla budowy infrastruktury ładowania” to program wsparcia budowy stacji ładowania pojazdów o baterijnym napędzie elektrycznym (Battery Electric Vehicles - BEV) oraz pojazdów napędzanych wodorem (Fuel Cell Electric Vehicles – FCEV). Budżet na realizację programu wynosi 870 mln zł, z czego 100 mln zł na wybudowanie punktów tankowania wodoru. Program przewidziany do 31 grudnia 2025 r. Przewidywanym efektem programu jest utworzenie ok. 17,5 tys. różnego typu punktów ładowania oraz co najmniej 20 stacji tankowania wodorem na terenie całego kraju. Beneficjenci instrumentu: jednostki samorządu terytorialnego, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, przedsiębiorcy z siedzibą lub oddziałem firmy na terytorium RP, rolnicy indywidualni. Finansowanie projektów polegających na zakupie autobusów elektrycznych z infrastrukturą ładowania jest realizowane także przy wsparciu środków unijnych perspektyw 2014-2020, np. w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, VI Osi Priorytetowej - Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach. W ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności zaplanowano do 31 marca 2026 r. wsparcie zakupu (wymiany) 1738 autobusów na nisko- i zeroemisyjne do obsługi transportu miejskiego i pozamiejskiego. Finansowanie inwestycji odbywać się będzie w ramach komponentu E1.1.2. Zero i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy). Przewiduje się różne rodzaje technologii zasilania autobusów zero- i niskoemisyjnych (baterie elektryczne, klasyczne hybrydy i plug-</p>
--	--	---

		in, a w przypadku gazu: LNG, LPG, CNG + norma EURO VI). W ramach konkursów promowane będą rozwiązania zeroemisyjne, niemniej dopuszczone będą także rozwiązania niskoemisyjne, zgodnie z następującym podziałem: liczba autobusów niskoemisyjnych nie powinna przekroczyć 21% wszystkich zakupionych pojazdów, przy 79% udziale pojazdów zeroemisyjnych. Ze względu na uwarunkowania technologiczne, autobusy zeroemisyjne będą przeznaczone do transportu głównie w miastach (dostępność infrastruktury ładowania), a autobusy niskoemisyjne – na obszarach pozamiejskich. Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej jest narzędziem wsparcia finansowego jednostek samorządu terytorialnego w organizacji publicznego transportu zbiorowego. Celem Funduszu jest eliminowanie wykluczenia komunikacyjnego i zwiększanie dostępu do komunikacji publicznej.
Kontynuacja realizacji programów dedykowanych tj.: „eVAN” – dofinansowanie zakupu elektrycznego samochodu dostawczego; „Zielony samochód” – dofinansowanie zakupu elektrycznego samochodu osobowego „Koliber – taxi dobre dla klimatu” – „pilotaż” Należy rozdzielić działania: wspierające rozwój transportu publicznego i kontynuację programów dedykowanych transportowi elektrycznemu	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, minister właściwy ds. klimatu i energii	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI - eVAN – dofinansowanie zakupu elektrycznego samochodu dostawczego (N1) – wszystkie umowy zawarte, realizacja przedsięwzięć w trakcie. - Zielony samochód – dofinansowanie zakupu elektrycznego samochodu osobowego (M1) – program wygaszany, zamykanie trwałości. - Mój elektryk – dofinansowanie zakupu pojazdów zeroemisyjnych kategorii M1, M2, M3, N1, L1e – L7e – program w trakcie realizacji. Wszystkie powyższe programy są skierowane do odbiorcy indywidualnego (osoby fizyczne oraz przedsiębiorcy i podmioty inne niż osoby fizyczne). Z dokumentu należy usunąć program KOLIBER. Program nie jest realizowany. W roku 2020 wpłynął 1 wniosek i został wycofany przez wnioskodawcę. Transport Publiczny finansowanym jest w ramach programu „Zielony Transport Publiczny”. Program jest w trakcie realizacji i służy wspieraniu rozwoju transportu publicznego.
Wsparcie finansowe modernizacji miejskiego transportu zbiorowego w kierunku rozwoju transportu przyjaznego dla środowiska oraz działań zmierzających do budowy odpowiedniej infrastruktury w tym zakresie.	minister właściwy ds. energii, minister właściwy ds. transportu	ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI Działania nakierowane na kształtowanie i stymulowanie polskiego rynku elektromobilności są realizowane m.in. poprzez dofinansowanie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) w ramach programów „Zielony Transport Publiczny” „Mój elektryk” oraz dofinansowania dla rozbudowy i modernizacji infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych i infrastruktury tankowania wodoru. Resortem odpowiedzialnym w tym zakresie jest Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Program NFOŚiGW „Zielony Transport Publiczny” jest to program wsparcia

		<p>zakupu zeroemisyjnych autobusów wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, skierowany do organizatorów/operatorów publicznego transportu zbiorowego. Budżet na realizację programu wynosi do 2 mld zł, w tym do 1,6 mld zł w formie dotacji i do 0,4 mld zł w formie pożyczek. Planowany do osiągnięcia efekt rzeczowy dwóch naborów to: 513 autobusy elektryczne, 119 autobusów wodorowych, 6 trolejbusów oraz 448 stacji ładowania i 2 stacje tankowania wodoru.</p> <p>Program NFOŚiGW „Mój Elektryk” to program dofinansowania zakupu bądź leasingu samochodów zeroemisyjnych M1, M2, M3, N1, L1e, L2e, L3e, L4e, L5e, L6e, L7e o łącznym budżecie 700 mln zł. Program został przewidziany na lata 2021-2026. Forma wsparcia to dopłaty do zakupu nowych pojazdów zeroemisyjnych oraz dopłaty do opłat ustalonych w umowach leasingowych. Beneficjentami są osoby fizyczne, przedsiębiorcy, jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, fundacje, spółdzielnie, rolnicy indywidualni.</p> <p>Program NFOŚiGW „Wsparcie dla budowy infrastruktury ładowania” to program wsparcia budowy stacji ładowania pojazdów o baterijnym napędzie elektrycznym (Battery Electric Vehicles - BEV) oraz pojazdów napędzanych wodorem (Fuel Cell Electric Vehicles – FCEV). Budżet na realizację programu wynosi 870 mln zł, z czego 100 mln zł na wybudowanie punktów tankowania wodoru. Program przewidziany do 31 grudnia 2025 r.</p> <p>Przewidywanym efektem programu jest utworzenie ok. 17,5 tys. różnego typu punktów ładowania oraz co najmniej 20 stacji tankowania wodorem na terenie całego kraju. Beneficjenci instrumentu: jednostki samorządu terytorialnego, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, przedsiębiorcy z siedzibą lub oddziałem firmy na terytorium RP, rolnicy indywidualni. Finansowanie projektów polegających na zakupie autobusów elektrycznych z infrastrukturą ładowania jest realizowane także przy wsparciu środków unijnych perspektyw 2014-2020, np. w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, VI Osi Priorytetowej - Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach. W ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności zaplanowano do 31 marca 2026 r. wsparcie zakupu (wymiany) 1738 autobusów na nisko- i zeroemisyjne do obsługi transportu miejskiego i pozamiejskiego. Finansowanie inwestycji odbywać się będzie w ramach komponentu E1.1.2. Zero i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy). Przewiduje się różne rodzaje technologii zasilania autobusów zero- i niskoemisyjnych (baterie elektryczne, klasyczne hybrydy i plug-in, a w przypadku gazu: LNG, LPG, CNG + norma EURO VI). W ramach konkursów promowane będą rozwiązania zeroemisyjne, niemniej dopuszczone będą także rozwiązania niskoemisyjne, zgodnie z następującym podziałem: liczba autobusów niskoemisyjnych nie powinna przekroczyć 21% wszystkich zakupionych pojazdów, przy 79% udziale pojazdów zeroemisyjnych. Ze względu na uwarunkowania technologiczne, autobusy zeroemisyjne będą przeznaczone do</p>
--	--	--

	<p>Uwzględnienie problematyki jakości powietrza w projektowanej nowej perspektywie finansowej UE w:</p> <p style="text-align: center;">Krajowym Planie Odbudowy do 2026 r., Mechanizmie Sprawiedliwej Transformacji do 2027 r., Programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, Polityce Spójności do 2029 r.</p>	<p>minister właściwy ds. klimatu</p>	<p>transportu głównie w miastach (dostępność infrastruktury ładowania), a autobusy niskoemisyjne – na obszarach pozamiejskich.</p> <p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>W 2022 r. zakończone zostały prace nad przygotowaniem dokumentów programowych dla polityki spójności na lata 2021-2027. Ostateczna wersja Umowy Partnerstwa została uzgodniona w czerwcu 2022 r. Decyzja wykonawcza dot. zaakceptowania polskiej Umowy Partnerstwa została przyjęta przez Komisję Europejską 30 czerwca 2022 r. Do końca 2022 r. wydano decyzje wykonawcze dla każdego z 24 programów. Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa 2021-2027, Cel polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa to obszar na który Polska przeznaczy łącznie ok. 22 mld EUR. Planowane działania obejmują m.in. kwestie związane z efektywnością energetyczną, przystosowaniem do zmian klimatu, zrównoważoną gospodarką wodną i ściekową, ochroną dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej. Najważniejsze działania w ramach Celu 2, które bezpośrednio wpłyną na poprawę powietrza to: termomodernizacja budynków, budowa/rozbudowa systemów ciepłowniczych i chłodniczych, wymiana źródeł ciepła opartych o paliwa stałe, budowa instalacji do produkcji energii z OZE, budowa/przebudowa sieci inteligentnych, budowa/przebudowa sieci umożliwiających odbiór energii z OZE.</p> <p>Zgodnie z szacunkami, udział wydatków Funduszy Spójności w Polsce na szeroko rozumiany cel klimatyczny wyniesie ok. 60%. Ponadto środki polityki spójności uzupełnią działania w ramach KPO zasilając także program Czyste Powietrze, co pozwoli na zwiększenie tempa wymiany nieefektywnych kotłów węglowych oraz termomodernizację budynków.</p> <p>Realizacja uzgodnionych celów odbędzie się za pomocą programów krajowych i regionalnych. W szczególności należy wspomnieć o programie krajowym Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) 2021-2027, którego budżet wynosi 24 mld EUR. Ponadto również dwa programy krajowe: Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki z budżetem ok. 8 mld EUR (FENG) i Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) z budżetem ok. 2,6 mld EUR oraz 16 programów regionalnych (33,5 mld EUR) mają swój znaczący wkład w realizacji celów związanych z szeroko rozumianą zieloną transformacją.</p> <p>ENERGETYKA DLA KLIMATU</p> <p>W sektorze energetyki obok zmniejszenia emisyjności kluczowym wyzwaniem rozwojowym jest zapewnienie gospodarce, instytucjom i obywatelom stabilnych i optymalnie dostosowanych do potrzeb dostaw energii, po akceptowalnej ekonomicznie cenie. Przewiduje się inwestycje w następujących obszarach: Efektywność energetyczna, Infrastruktura ciepłownicza, rozwój OZE i Infrastruktura energetyczna.</p>
--	---	--------------------------------------	---

			<p>Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności -KPO</p> <p>1 czerwca 2022 r. KPO został zaakceptowany przez Komisję Europejską, a 17 czerwca 2022 r. przez Radę UE. Decyzja wykonawcza Rady UE została opublikowana 22 czerwca 2022 r. Umowy na część dotacyjną i część pożyczkową wraz z opinią prawną zostały podpisane obustronnie przez PL- KE - 13 września 2022 r. umowa na część dotacyjną KPO, 19 września 2022 r. umowa na część pożyczkową. Ustalenia operacyjne podpisane przez Ministra G. Pudeł 5 grudnia 2022 r. i przez Komisarza ds. gospodarczych P. Gentiloniego 9 grudnia 2022 r. zostały wynegocjowane w bardzo szybkim tempie, zaledwie 3 miesiące. Zakończenie ustaleń operacyjnych otwiera Polsce drogę do wysłania pierwszego wniosku o płatność, którego prekonsultacje z KE trwają od końca czerwca 2022. Dotyczą one każdego z 37 mierników i towarzyszącej mu dokumentacji zgodnie z mechanizmami weryfikacji. Ma to zagwarantować poprawność spełnienia wszystkich objętych nim reform i inwestycji i pozytywną ocenę wniosku o płatność przez KE.</p> <p>Pierwszy wniosek o płatność obejmuje 37 kamieni milowych realizowanych w okresie od 01.02.2020r. do 30.06.2022r. (o wartości 4,2 mld euro; oddzielnie dla części dotacyjnej – 2,851 mld euro i pożyczkowej – 1,368 mld euro) Reformy dedykowane części środowiskowo-energetyczno-klimatycznej obejmują ponad 30 kamieni milowych, związanych z wejściem w życie odpowiednich aktów prawnych. W ramach KPO z ogólnej puli środków w wysokości ponad 35 mld EUR na realizację szeroko rozumianych celów klimatycznych przeznaczono ponad 42% środków. Zaplanowano realizację m.in. takich inwestycji jak: efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach, budowa morskich farm wiatrowych, wymiana źródeł ciepła, rozwój technologii wodorowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna, rozwój elektromobilności, rozwój zielonych miast, systemy magazynowania energii. Środki z KPO zasilają realizowany od kilku lat Program Czyste Powietrze, co pozwoli na zwiększenie tempa termomodernizacji i wymiany nieefektywnych energetycznie źródeł ciepła na ekologiczne w budynkach jednorodzinnych.</p>
	Rozwój nowych mechanizmów finansowych na poziomie UE.	minister właściwy ds. rozwoju regionalnego, minister właściwy ds. klimatu	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Strona Polska, w szczególności NFOŚiGW prowadził negocjacje z Bankiem Światowym w sprawie udzielania Polsce (bezpośrednio NFOŚiGW) pomocy technicznej we wdrażaniu Programu, w ramach inicjatywy Komisji Europejskiej „Catching up Regions”, tj. udzielenia pożyczki dla rządu polskiego w wysokości 250 mln EUR (obecnie 291.30 mln US\$) ze środków Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju.</p> <p>Po uzyskaniu zgody Prezesa Rady Ministrów, przeprowadzono negocjacje warunków pożyczki, w których ze strony polskiej uczestniczyła delegacja pod przewodnictwem przedstawiciela Ministerstwa Finansów z udziałem</p>

			<p>przedstawiciele Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz NFOŚiGW. Podczas sesji negocjacyjnych uzgodniono treść projektu Umowy Międzynarodowej ws. pożyczki (Legal Agreement) wraz z kilkoma dokumentami towarzyszącymi, w tym Ewaluacją Programu (Program Appraisal Document) oraz protokołu z negocjacji (Minutes from Negotiations), zawierającego doprecyzowania kwestii ujętych w Umowie Międzynarodowej.</p> <p>W związku z faktem, że główny ciężar wdrażania PPCP spoczywa na wojewódzkich funduszach ochrony środowiska, w 2021 roku kontynuowano umowy udostępnienia środków z przeznaczeniem na pokrycie kosztów obsługi zadań realizowanych przez szesnaście wfośigw, jak również zadań realizowanych przez gminy współpracujące przy wdrażaniu lub tworzeniu warunków do wdrażania Programu. Wprowadzenie zachęt dla gmin, w ramach których gminy, mogły otrzymać dodatkowe środki na działanie punktów konsultacyjno-informacyjnych Programu, wiązało się jednocześnie ze zwiększeniem nakładu pracy ze strony wojewódzkich funduszy związanej z prawidłowym wydatkowaniem tych środków, a tym samym ze zwiększeniem budżetu pomocy technicznej.</p>
	<p>Rozwój Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.</p>	<p>minister właściwy do spraw transportu</p>	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej został powołany do życia na mocy ustawy z dnia 16 maja 2019 r. <i>o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej</i> (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2464). Wyżej wskazana ustawa jest istotnym rozwiązaniem, które zmieniło sytuację na rynku pozamiejskich przewozów autobusowych. Fundusz jest pierwszym na tak dużą skalę narzędziem wsparcia finansowego jednostek samorządu terytorialnego w organizacji publicznego transportu zbiorowego. Celem Funduszu jest eliminowanie wykluczenia komunikacyjnego i zwiększanie dostępu do komunikacji publicznej, przede wszystkim tam gdzie ona nie funkcjonowała lub funkcjonuje w wymiarze, który w pełni nie zaspokaja potrzeb mieszkańców danego obszaru. Środki Funduszu przeznaczone są na dofinansowanie realizacji zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, z wyłączeniem komunikacji miejskiej. Dofinansowanie jest przyznawane w formie dopłaty do kwoty deficytu pojedynczej linii komunikacyjnej w przewozach autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Obecnie dopłata z Funduszu dla samorządów do kwoty deficytu pojedynczej linii komunikacyjnej wynosi maksymalnie 3,00 zł do 1 wozokilometra i obowiązuje do dnia 31 grudnia 2023 r. Funkcjonowanie Funduszu zostało zaplanowane w perspektywie wieloletniej. Od 2020 r. kwota planowanych przychodów Funduszu wynosi corocznie 800 mln zł. Dysponent Funduszu tj. Minister właściwy ds. transportu, co roku dokonuje podziału kwoty na poszczególne województwa, na dofinansowanie przez rząd zadań własnych organizatorów publicznego transportu zbiorowego w zakresie autobusowej komunikacji publicznej.</p>

			<p>W dniu 19 marca 2022 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 24 lutego 2022 r. o zmianie ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 640), które przede wszystkim umożliwiają, w miarę potrzeb, przesunięcie przyznanych i niewykorzystanych środków z Funduszu z województw do tych województw, w których limit środków przyznanych na dany rok okazał się niewystarczający. Wskazany, nowy mechanizm przesunięcia środków ma zastosowanie począwszy od naborów o objęcie w 2022 r. dopłatą z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Zwiększa on elastyczność w zarządzaniu środkami Funduszu. Ministerstwo Infrastruktury obserwuje rosnące zainteresowanie organizatorów publicznego transportu zbiorowego tym programem. W ramach naborów dopłat obejmowane są kolejne nowe linie komunikacyjne. W ramach przeprowadzonych przez Wojewodów naborów w 2022 roku dopłatą z Funduszu objęto 5.705 linii komunikacyjnych, a wnioskowana przez organizatorów kwota dopłaty wyniosła 631.556.854,31 zł. W 2022 roku łączna praca eksploatacyjna na liniach objętych dopłatą, na podstawie danych ze złożonych wniosków o objęcie dopłatą, wyniosła 217.065.505,49 wozokilometrów.</p> <p>Należy wskazać, że ostateczne dane dotyczące 2022 r. będą znane po sporządzeniu przez dysponenta Funduszu sprawozdania z realizacji zadań Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej za 2022 r. Dysponent Funduszu składa Radzie Ministrów sprawozdanie z realizacji zadań Funduszu za poprzedni rok do dnia 30 kwietnia każdego roku.</p>
<p>Średnioterminowe (do roku 2030)</p>	<p>Przygotowanie nowych lub rozszerzenie zakresu obowiązujących programów priorytetowych NFOŚiGW, które będą miały wpływ na poprawę jakości powietrza, biorąc pod uwagę postęp techniczno-technologiczny w tym zakresie oraz zdiagnozowanie nowych obszarów działalności człowieka, które mogą mieć negatywny wpływ na stan powietrza.</p>	<p>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p>	<p>ZADANIE W TRAKCIE REALIZACJI</p> <p>Energia Plus – wsparcie dla przedsiębiorców</p> <p>W 2022 r. ogłoszono III nabór wniosków o dofinansowanie, który trwał od 01.04.2022 r. do 16.12.2022 r. Mając na uwadze duże zainteresowanie dofinansowaniem z Programu Energia Plus i chcąc wyjść naprzeciw oczekiwaniom wnioskodawców tj. polskich przedsiębiorców, podjęto działania mające na celu wydłużenie okresu wdrażania programu przy jednoczesnym zwiększeniu maksymalnej kwoty udzielanej pożyczki. We wrześniu 2022 r. Zarząd NFOŚiGW przyjął projekt zmiany; w listopadzie 2022 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska zaakceptowało projekt zmian; w grudniu 2022 r. Zarząd i Rada Nadzorcza NFOŚiGW przyjęli zmianę programu. Kolejny (czwarty) nabór wniosków planowany jest od 01.02.2023 r. do 13.12.2024 r.</p> <p>W trzecim naborze wniosków o dofinansowanie Programu Energia Plus złożono 70 wniosków o dofinansowanie, a łącznie od początku wdrażania Programu Energia Plus złożono ponad 350 wniosków o dofinansowanie na kwotę dofinansowania przekraczającą 4 763,02 mln zł.</p> <p>Agroenergia – dofinansowanie do odnawialnych źródeł energii dla sektora rolniczego</p>

			<p>W ramach naboru z 2019 roku, w którym złożono 637 wniosków o dofinansowanie w tym: dotacja - 507 wniosków na łączną kwotę dofinansowania 46 mln zł, pożyczka - 130 wniosków na łączną kwotę dofinansowania ponad 30 mln zł. Zawartych zostało ponad 360 umów o dofinansowanie na łączną kwotę 34,5 mln zł. Do końca 2022 r. wypłacono 293 wniosków o płatność na kwotę 22,5 mln zł. Osiągnięty został następujący efekt rzeczowy: dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej zainstalowanych ogniw fotowoltaicznych (MWe): 11,09.</p> <p>Efekt naboru dla części 2)biogazownie rolnicze i małe elektrownie wodne, zakończonego w grudniu 2022 r.: złożono 69 wniosków o dofinansowanie instalacji OZE (40 dotacji na łączną kwotę dofinansowania 42 mln zł i 29 pożyczek na łączną kwotę dofinansowania 45 mln zł.): 6 wniosków dotyczy elektrowni wodnych, 63 wnioski to biogazownie.</p> <p>Do końca 2022 roku zakończono procedowanie wniosków o dofinansowanie i zawarto umowy dla 17 biogazowni o łącznej mocy 2,263 MW i łącznej kwocie dofinansowania przekraczającej 12 mln zł.</p> <p>Ciepłownictwo powiatowe</p> <p>W 2022 r. nie prowadzono naborów wniosków o dofinansowanie. Z uwagi na to, iż kwota złożonych wniosków przekracza dostępną alokację program nie będzie kontynuowany.</p> <p>Polska Geotermia Plus</p> <p>Uruchomienie naborów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • II nabór w ramach PP „Polska Geotermia Plus. Część 1) Geotermia głęboka” • I nabór w ramach PP „Polska Geotermia Plus. Cześć 2) Wdrożenie geotermii niskotemperaturowej w gminach uzdrowiskowych – pilotaż na terenie gmin Krynica – Zdrój i Rabka – Zdrój”; <p>W ramach I naboru w 2022 r. realizowanych było 16 umów o dofinansowanie na łączną kwotę przekraczającą 655 mln zł.</p> <p>Druga edycja programu priorytetowego „Polska Geotermia Plus. Część 1)” miała wystartować na początku 2022 r., ale ostatecznie nabór ruszył w listopadzie 2022 r. Pierwsze wnioski zostały złożone przez Wnioskodawców w styczniu 2023 r. Zainteresowanie jest ogromne i przewiduje się wyczerpanie całej przeznaczanej alokacji.</p>
	<p>Analiza modelowa efektywności ekologicznych programów priorytetowych NFOŚiGW.</p>	<p>Instytut Ochrony Środowiska-Państwowy Instytut Badawczy, Krajowy Ośrodek Bilansowania i</p>	<p>ZADANIE PLANOWANE DO REALIZACJI</p>

		Zarządzania Emisjami	
--	--	----------------------	--